هفته‌نامه سراسری دیدگاه- فرهنگی، هنری، اجتماعی، اقتصادی
سال ششم، دوره جدید- شماره ۶۵ یکشنبه ۱ مرداد ۱۳۹۱

کردستان، از مهم‌ترین خط‌های ترانزیتی کشور

محمدشهبازی مدیرکل گمرک استان کردستان:

تجارت و حمل و نقل، محورهای اصلی رشد و توسعه

اشاره: محمد شهبازی متولد ۱۳۴۹ در شهر نهاوند است؛ تحصیلاتش را در مقطع کارشناسی اقتصاد امور گمرکی در دانشکده‌ی اقتصاد تهران، در سال ۱۳۷۷ به پایان رسانید. ادامه‌ی تحصیلات عای را به صورت پودمانی در مرکز آموزش گمرک ایران ادامه داد. وی تا قبل از قبول سمت مدیرکل گمرک استان کردستان، مدیرکل گمرک استان همدان بود. با مطالعه و مراجعه به سایت‌ها می‌توان فهمید ایشان سابقه‌ی درخشانی در مدیریت گمرکی همدان داشته‌اند. او گمرک همدان را که سال‌ها ناشناخته مانده بود رونق داد و تجارت صادرکنندگان را به صدور کالاها از گمرک همدان ترغیب نمود. البته باید از احداث ساختمان گمرک همدان و ایجاد گمرک ملایر نیز نام برد که گوشه‌ی کوچکی از فعالیت‌هایی است که در آن پست به پایان رساند؛ به طوری که ۹۰ درصد صادرات شرکت‌های تولیدی بزرگ همدان، از گمرک این استان انجام می‌شد. وی در طول ۱۲ سال حضور در همدان، به مدیری با اخلاق و آرام مشهور بوده و ارتباط بسیار خوب و بزرگ است که چنین مدیری اکنون در استان کردستان مشغول خدمت‌گذاری است؛ البته باید به یک امر مهم هم توجه داشت که مدیران غیر بومی نسبت به استان ما، بیشتر احساس مسؤولیت دارند. گفتن این حرف دال بر بد بودن یا بی‌مسؤولیتی مدیران بومی نیست؛ بلکه مدیران غیر بومی بیشتر برای این استان دل می‌سوزانند. کردستان استانی است که بهترین امکانات را برای رشد و توسعه داراست آن هم در بخش صادرات و واردات؛ این استان به دلیل داشتن مرز باشماق مریوان، سیران‌بند بانه و سیف سقز از جمله مهم‌ترین خط‌های ترانزیتی کشور به شمار می‌رود.

گمرک به عنوان یک سازمان حاکمیتی و از معاونت‌های وزارت امور اقتصادی و دارائی است که نقش کلیدی آن اجرای قوانین مرتبط با ورود و خروج کالا و مسافران از کشور و به کشور را عهده‌دار می‌باشد. اگر برداشتی دقیق از نقش گمرک در یک اجتماع را داشته باشیم می‌توانیم گمرک هر استانی را معیار و مصداقی از میزان توسعه و رشد اقتصادی آن استان در گمرک تجربی دانست؛ چرا که اگر ما در عرصه‌ی اقتصاد سه بخش مهم تولید، تجارت و حمل و نقل را از بخش‌های اصلی محور رشد و توسعه بدانیم، فعالیت دو بخش حمل و نقل و تجارت، تبلورش در گمرک است و باید بگویم که این دو بخش نیز به نحوی چاشنی و تقویت‌کننده‌ی بخش تولید می‌باشد.

گمرکات استان کردستان به مرکزیت سنندج با سه شعبه‌ی مریوان (باشماق)، بانه (سیران‌بند) و سقز (سیف) در محورهای صادرات و واردات ترانزیتی، امور مسافری، امور حقوقی و قضایی مشغول به فعالیت می‌باشد. عمده فعالیت‌های تجاری در گمرکات استان مربوط به گمرک باشماق مریوان می‌باشد که چیزی در حدود ماهانه ۴۰ هزار کامیون در بخش تجاری آن در حال تردد می‌باشد. طی سال گذشته که مسؤولیت گمرکات این استان به ما محول شد، توانستیم با ایجاد نوعی رفورم در ساختار اجرایی و فیزیکی محیط کار، ضمن روان‌سازی انجام تشریفات امور گمرکی، نسبت به ایجاد رضایتمندی در خدمت گیرندگان از گمرک نیز گامی اساسی را برداریم. در گمرک استان با بهینه‌سازی ساختمان اداری و همچنین ایجاد سالن تجاری به همراه نصب سیستم مکانیزه آسی کودا، در تحقق شعار سرعت در راستای ارائه خدمات نیز اقدامی مؤثر و کارا انجام دادیم. گمرکات استان کردستان به همین بسنده ننموده و با ایجاد بستر و زمینه‌های مناسب و لازم و ارائه‌ی آموزش‌های مورد نیاز، نسبت به راه‌اندازی و همچنین اخذ ایزو (گواهینامه مدیریت کیفیت) نیز اقدام نموده است. در خصوص ترانزیت و صادرات کالا در مرز باشماق قبلاً با مشکلات عدیده‌ای روبرو بودیم که جهت رفع این معضل بزرگ، توانستیم با راه‌اندازی مجموعه پارکینگ ایستگاهی در قبل از ورود به گمرک و همچنین ساماندهی نحوه‌ی تردد و تخلیه بارگیری در محیط گمرک، در سرعت‌بخشی و همچنین ایجاد رضایتمندی و بالا بردن راندمان کاری، اقدامی سازنده را عملی نماییم.

گمرک کردستان پس از تبادل نظری که با کشور همتای عراق، در خصوص تبادلات تجاری و همچنین درخواست کشور طرف مقابل، مبنی بر تسهیل عبور و مرور و یا ورود و خروج وسائط نقلیه و مسافر مطرح شد؛ ضمن افزایش تعداد نیروهای مستقر در درب‌های ورود و خروجی گمرک، ساعات انجام ارائه خدمات را نیز به صورت شبانه‌روزی عملیاتی نمودیم. با وجود همه‌ی مشکلات توانستیم مجتمع تجاری باشماق را تأسیس کنیم و نیز مجتمع مسکونی کارمندان گمرک مرز باشماق را جهت رفاه حال کارمندان احداث نماییم. با ارزیابی کارکنان گمرک در مرز باشماق، کنترل کامل کامیون‌های حامل سوخت هم صورت می‌گیرد و خودروهای ورودی و خروجی کنترل می‌شود. در این مرز برای مشخص کردن وزن بار و ماشین، ماشین‌ها را باسکول می‌کنند و خوشبختانه کنترل بسیار خوبی بر این قضیه صورت می‌گیرد.

عملکرد اداره کل گمرکات استان کردستان در سال ۹۰

موارد زیر از جمله اقدامات اداره کل در یک سال گذشته در سطح استان می‌باشد:

۱- احداث ساختمان شماره ۲ (گمرک محلی برای استقرار گمرک (قضایی و بازبینی) بر اسناد و املاک بعد از تشریفات گمرکی. ۲- افتتاح سالن تجاری (شهریور سال ۹۰) در گمرک سنندج. ۳- تنظیم و امضاء تعدادی تفاهم‌نامه‌های دو طرفه میان نهرو محمود صالح رییس کل گمرک کردستان عراق و گمرک ایران. ۴- انجام مقدمات امضاء تفاهم‌نامه و تبادل نظرات با دولت کردستان عراق. ۵- تهیه ۳ هکتار زمین جهت ساخت پایانه تجاری که مشتمل بر ساختمان اداری، ۳ باب سوله، سرویس ارزیابی و سرویس مسافری می‌باشد که در مرحله‌ی اول ساخت عملیات تسطیح، حصارکشی و ساخت لوله‌ها در اردیبهشت‌ماه ۹۱ پایان یافت و در مرحله‌ی دوم بعد از برگزاری مناقصه و مشخص شدن پیمانکار واجد شرایط ساخت، کلید شروع ساخت ساختمان اداری و تکمیل کامل پروژه در خردادماه ۹۱ زده شد. ۶- انجام بازدیدهای هفتگی (دیدار با فعالان عرصه‌ی اقتصاد و تجارت و کارکنان گمرک) و بررسی مشکلات و ارزیابی فعالیت‌های گمرک. ۷- احداث ۴ واحد منازل سازمانی گمرک بانه که اکنون آماده‌ی افتتاح است. ۸- بازسازی و مرمت ساختمان اداری گمرک بانه. ۹- کشف و ضبط مشروبات الکلی و قطعات خودرو. ۱۰- ارائه خدمات کارکنان گمرک‌ها در شرایط سخت، با حداقل امکانات. ۱۱- تبدیل مرز باشماق به مرز بین‌المللی و خط ترانزیتی. ۱۲- به رسمیت شناختن مرز سیران‌بند بانه که در ابتدا به صورت بازارچه فعالیت داشت. ۱۳- ساماندهی ترافیک ماشین‌های ورودی (سبک و سنگین) به مرز. ۱۴- برگزاری آزمون استخدامی در سطح استان با حضور ۱۲۰۰۰ نفر در دانشگاه کردستان (شهریورماه ۹۰).

قابل توجه است که به دلیل صعب‌العبور بودن مناطق مرزی، ما در بسیاری از بازدیدهای هفتگی در مسیر راه دچار تصادف شده و مشکلات عبور و مرور نیز داشته‌ایم.

می‌توان در بحث صادرات، واردات، قاچاق و گمرک امانات پستی در خصوص صادرات در سال ۹۰، قریب ۸۵۹ هزار و ۳۴۱ تُن کالا به ارزش ۸۹۱/۴۹۰/۲۸۶/۰۶۲ هزار ریال اشاره کرد که جمعاً از سیف سقز، گمرک سنندج، گمرک بانه و گمرک باشماق صورت گرفته است. در بخش واردات نیز، واردات ما ۲۱ هزار و ۴۲۴ تُن به ارزش ۲۵۹/۴۶۴/۰۵۵ هزار ریال بوده است که از محل بازارچه‌های مرزی و گمرک‌هایی که صادرات انجام شده بود صورت گرفته است. در بخش قاچاق نیز موفق به کشف ۱ هزار و ۸۱۱ فقره به ارزش ۸۸/۴۲۶/۰۶۳/۰۷۶ ریال شده‌ایم که این مقادیر از گمرک‌های سنندج، بانه و باشماق به دست آمده است. همچنین ما در بخش ترانزیت شاهد جابه‌جایی ۱/۸۶۲/۶۳۶/۵۷۰ کیلو به ارزش ۳۳/۱۰۰/۴۶۴/۳۲۷/۲۹۶ ریال بوده‌ایم که از گمرک باشماق (ترانزیت خارجی مبدأ) و گمرک باشماق (ترانزیت خارج مقصد) به دست آمده است. در بحث گمرک امانات پستی سنندج ورودی ما به تعداد ۲ هزار و ۲۱۶ مورد، به وزن ۱۲۹/۶۳۸ کیلو، به ارزش ۱/۱۹۲/۱۲۴ هزار ریال و به ارزش دلاری ۱۱۸/۲۹۵ دلار بوده است. همچنین خروجی ما به تعداد یکهزار و ۹۲۵ مورد، به وزن ۴۸/۲۶۵ کیلو، به ارزش ۷۵۵/۰۷۲ هزار ریال و به ارزش دلاری ۷۹/۹۸۲ دلار بوده است و سایر گمرکات ترانزیت داخلی جمعاً از باشماق و بانه ۲۹۳/۳۱۰/۲۸۴ کیلو و به ارزش ۲۵۷/۸۸۳/۶۱۶ دلار بوده است.

عملکرد اداره کل گمرکات استان کردستان در ٤ ماه نخست سال ۹۱

در ۴ ماه نخست سال ۹۱ در بحث صادرات جمعاً ۸۲/۲۵۲ تن به ارزش ۶۱۳/۸۸۳/۹۴۴ هزار ریال بوده است که ارزش دلاری آن ۴۹/۹۳۲/۶۷۱ دلار بوده است. واردات نسبت به مدت مشابه در سال قبل کم‌تر بود و برای استان خوب است. جمعاً ۱/۳۹۱ تن به ارزش ۲۳/۶۲۱/۴۳۴ هزار ریال و ارزش دلاری آن ۱/۹۲۶/۷۰۵ دلار بوده است. در خصوص قاچاق در این مدت ۵۳ فقره به ارزش ۳/۱۵۰/۶۴۰/۰۳۹ ریال و ارزش دلاری ۲۵۶/۹۸۵ دلار بوده است. در بخش ترانزیت جمعاً از گمرک باشماق ترانزیت خارجی مبدأ و ترانزیت خارجی مقصد ۱۶۳/۱۵۱/۵۰۸ کیلو به ارزش ۳/۲۱۷/۹۹۱/۱۳۴/۴۴۸ ریال و ارزش دلاری آن ۲۶۲/۴۷۸/۸۸۵ دلار بوده است. در خصوص بازدیدها، باید اشاره کرد که ما با وجود مشکلات و حتی در مواردی تصادف در مسیر راه، هر هفته بازدیدها انجام می‌شد و هنوز هم مرتب و طبق برنامه انجام می‌شود. اگر چنانچه مدیرکل در مأموریت کاری باشد، معاون این اداره کل آقای یحیی گودرزی، موارد را پیگیری می‌کند، البته در بیشتر بازدیدها ایشان نیز حضور دارند. در بحث گمرکات امانات پستی سنندج ورودی ما به تعداد ۱۵۷ مورد با وزن ۴۷۳ کیلو و به ارزش ۹۸/۶۹۳ هزار ریال و خروجی ما به تعداد ۱۳۱ مورد به وزن ۴۷۳ کیلو و به ارزش ۸۷/۲۹۱ هزار ریال بوده است. در مورد سایر گمرکات (ترانزیت داخلی) جمعاً از باشماق مریوان و بانه به وزن ۲۹۳/۳۱۰/۲۸۴ کیلو و به ارزش ۲۵۷/۸۸۳/۶۱۶ دلار بوده است.

برداشتن گامی در رونق تجاری و ایجاد اشتغال در کردستان

گمرکات کردستان در راستای توسعه‌ی فعالیت تجاری در کل گستره‌ی منطقه‌ی جغرافیایی استان، مقدمات رسمی شدن مرز سیران‌بند بانه را نیز دنبال کرده و پیگیری‌های لازم نیز صورت گرفته است. ضمن مذاکراتی که با طرف عراقی انجام گرفته امید است در آینده شاهد اجرای برنامه رسمی شدن مرز سیران‌بند بانه نیز باشیم تا گامی در رونق تجاری و ایجاد اشتغال در این بخش از منطقه‌ی کردستان برداشته باشیم. گمرک استان ضمن روان‌سازی و تسهیل امر تجارت در مرزها، با اجرای یک برنامه‌ی منظم و مدون نظام کنترل لازم در امر مبارزه با قاچاق کالا، در مرزهای رسمی نیز توانسته در سالم‌سازی محیط تجاری نیز برنامه‌های عملیاتی خوبی داشته باشد؛ به طوری که ظرف چند ماه گذشته با کشف کالاهای قاچاق جاسازی شده در کامیون‌های در حال تردد از مرز، به خصوص مشروبات الکلی، عرصه را در این خصوص به این دسته از سودجویان و مخلان بازار تجاری تنگ‌تر نموده و نسبت به ترغیب تجار و بازرگانان تلاش نموده تا جهت توسعه‌ی برنامه‌های تجاری خود و ایمن‌سازی محیط کار در نقاط مرزی اقدام نمایند. یکی از فرآیندهای عملیاتی در گمرکات پیشرفته، ایجاد و راه‌اندازی دستگاه X-RAY می‌باشد، که در این رابطه نیز گمرک استان در یک برنامه با زمان‌بندی کوتاه توانست با نصب و راه‌اندازی آزمایشی این دستگاه در مرز باشماق، مقدمات سرعت‌بخشی بیشتری در تشریفات گمرکی را فراهم نموده است. با عبور کامیون‌ها و ماشین‌ها از این دستگاه، بار ماشین‌ها مشخص شده و چنانچه ماشین مذکور دارای بار قاچاق و یا دارای محموله‌ی دیگری جدا از بار خود باشد توسط این دستگاه نشان داده می‌شود. از دیگر اقدامات گمرکات طی سال جاری، انجام ارتقای سطح سازمان گمرک باشماق و فراهم نمودن مقدمات امور آن جهت گمرک بانه بوده است که انجام آن در اثربخشی روند ارائه خدمات، کاملاً مشهود خواهد بود. سالیان درازی بود که منطقه استان کردستان از امتیاز ایجاد منطقه ویژه اقتصادی محروم بود که با تصویب احداث دو منطقه دو منطقه ویژه اقتصادی بانه و مریوان، نقش گمرک در پویایی توسعه و رشد اقتصادی استان در این زمینه پر رنگ‌تر خواهد شد.

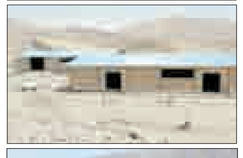

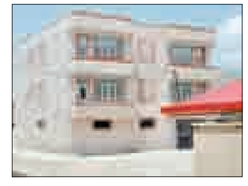

نخستین هفته‌نامه سراسری فارسی - کردی در ایران

دیدگاه

۶۵

۸ صفحه - تک‌شماره ۳۰۰ تومان

هفته‌نامه فرهنگی، هنری، اجتماعی، اقتصادی دیدگاه - سال ششم، دوره جدید- شماره ۶۵ یکشنبه ۱ مرداد ۱۳۹۱
حوزه‌نامه‌ای فرهنگی، هنری، کومه‌لایه‌تی، ئابووری دیدگاه- زماره‌ی ٦٥- یه‌کشه‌مه‌ی گه‌لاویژی ۱۳۹۱
Didgah online: http//www.didnews.com Email: info@didnews.com

در جریان بازدید از هفته‌نامه دیدگاه؛
استاندار کردستان خواستار تعامل بیشتر مدیران با اصحاب رسانه شد ۲

عملکرد اداره کل گمرکات استان کردستان؛
کردستان، از مهم‌ترین خط‌های ترانزیتی کشور ۸

یادداشتی در حاشیه شب دوم ارکستر فلارمونیک کردستان؛
گره خوردن با فرهنگ کُردی و ارکستری بدون حلمی ۲

حلول ماه مبارک رمضان، بهار قرآن، ماه عبادت‌های عاشقانه، نیایش‌های عارفانه و بندگی خالصانه مبارک‌باد.

بررسی پدیده Hoax یا شایعات اینترنتی با نگاهی به اخبار وقایع میانمار

کشتار مسلمانان در میانمار، از واقعیت تا تحریف

درگزارش‌های کشتار مسلمانان میانمار این شایعات اینترنتی به تدریج از واقعیت فرا رفته و تبدیل به آمارهای غیرواقعی و تصاویر تهوع‌آور و دروغینی شده‌اند که مخاطب را به جای اظهار همدردی واقعی در کشتار مسلمانان، به واکنش هیجانی وا داشته و به تدریج از اصل قضیه دور می‌کند و این فرایند موجب می‌شود تا مخاطب از نظر روانی به تدریج نسبت به آمارهای کمتر ملاّ چندصد کشته یا چند هزار کشته بی‌تفاوت شود و قبح آن به اصطلاح از میان برود که این چیزی جز خیانت یک رسانه به مخاطب نخواهد بود. این ما را در اعمال نفوذ رسانه‌های سلطه‌گر جهانی در این موضوع و مهندسی رسانه‌ای در تحریف واقعیات بیشتر به شک می‌اندازد. اجازه ندهیم «آمارزدگی» و «کمیت» ما را از واقعیت دور کند.

کوردستانی نوێ ناصر خالدیان: نه این که اتفاق نیفتاده باشد. اتفاق افتاده و کشتن حتی یک انسان مردِ/او است. میانمار (برمه) این روزها برای مسلمانان امن نیست. تعداد زیادی از مسلمانان این کشور که هنوز آمار آن به درستی مشخص نیست در درگیری‌های مذهبی کشته و ده‌ها هزار نفر آواره شده‌اند و جنایات بسیاری دور از چشم سازمان‌های بین‌المللی و حقوق بشر و در سکوت و بایکوت خبری آنها صورت پذیرفته است. روستاها و مناطق زیادی در منطقه مسلمان‌نشین راخین میانمار متروکه شده و دولت این کشور اجازه هیچ گونه تهیه خبر و امدادرسانی را نمی‌دهد. این اعمال چه از نظر انسانی و چه از نظر موازین بین‌المللی و حقوق بشر محکوم بوده و البته ننگی برای دولت نژادپرست این کشور و مایه شرمساری جامعه بشریت است. به ویژه این که وقتی بحث زینوساید (کشتار جمعی) مسلمانان باشد برای ما این امر به دلیل قرابت دینی دردناک‌تر خواهد بود.

تا اینجای کار هر چه هست و بدون توجه به آمار و اخبار، همان چیزی است که واقعیت است. اما این روزها در سایت‌های خبری و خبرگزاری‌های ایران و بسیاری سایت‌های عربی، آمار و عکس‌های فجیع و شگفت‌آوری می‌بینیم که لرزه بر اندام هر انسانی می‌اندازد. این آمارها از کجا آمده است؟... **ادامه در همین صفحه**

حکومت کردستان عراق کشتار مسلمانان میانمار را محکوم کرد

رییس اقلیم کردستان با صدور بیانیه‌ای، کشتار دسته‌جمعی مسلمانان میانمار (برمه) را محکوم کرد و خواستار اقدام عملی بین المللی در این مورد شد.

به گزارش رسانه‌های کردستان عراق، مسعود بارزانی رییس اقلیم کردستان، روز سه‌شنبه گذشته با ابراز تأسف از انتشار خبر کشتار مسلمانان اقلیت میانمار این اقدام را نسل‌کشی قلمداد کرد.

در این بیانیه آمده است: اگرچه این اتفاق که امروز در مناطق دوردست آسیای جنوب شرقی روی داده، اما به دلیل این که اقلیم کردستان عراق خود دهها سال قربانی این نوع حملات نسل‌کشی و نژادپرستانه شده است اعلام می‌کند که احتمال تکرار این نوع اقدامات که در میانمار به وقوع پیوسته است، در همه وقت و هر مکانی ممکن است اتفاق بیافتد؛ از همین رو این گونه حملات وحشیانه را به شدت محکوم می‌کنیم و از همه کشورهای جهان درخواست می‌کنیم برای توقف این کشتار علیه مسلمانان میانمار اقدام عاجلانه انجام دهند.

... این عکس‌ها از انبوه جنازه‌های قطعه‌قطعه شده و سوخته و ذغال شده و دریای خونی که به نام کشتار «ده‌هاهزار نفر» از «میلیون‌ها مسلمان میانماری» به راه افتاده آیا واقعیت دارد یا خیر؟ مناسفانه برخی از سایت‌های خبری ایران روش دوستی خاله خرسه‌ای را در پیش گرفته‌اند که بدون توجه به واقعیت اصلی امر و با کپی‌برداری از عکس‌های قاجعه‌بار آن غیرواقعی و شبرباک خودداری از سایت‌های عربی و پاکستانی از حوادث سال‌های قبل در زلزله هائیتی، انفجار در نیجریه و حوادث سوریه و دیگر کشورها مخصوصاً کشورهای آفریقایی جمع کرده، اصالت خبر و کار حرفه‌ای خبر را صرف تحریک احساسات مخاطب زیر سوال برده‌اند. بسیاری از آمار این سایت‌های خبری کاملاً من‌درآوری و متناقض و اکثر عکس‌های فاجعه‌بار آن غیرواقعی و مرتبط با وقایع سال‌های گذشته از دیگر کشورهای جهان هستند. به عنوان نمونه عکس مشهوری از جنازه‌های سوخته صدها مسلمان میانماری وجود دارد که این تصویر در اصل متعلق به واقعه‌ی انفجار یک تانکر در نیجریه در سال ۲۰۱۰ است که در آن ۱۲۰ نفر کشته شدند. یا عکس‌هایی از انبوه جنازه‌ها مربوط به سانحه زمین‌لرزه هائیتی در سال ۲۰۱۰ است. یا عکسی منتشر شده با این مضمون که بودائیان میانماری مشغول سوزاندن جنازه‌های صدها مسلمان هستند که این عکس نیز مربوط به سوزاندن اجساد قربانیان زمین‌لرزه ۲۰۱۰ چین توسط راهبان و طبق آیین خودشان است!

در آمارهای این سایت‌ها جمعیت مسلمان کشور میانمار ۶ تا ۸ میلیون نفر(؟) ذکر شده اما در آمار رسمی سازمان‌های بین‌المللی جمعیت مسلمان آن را ۱/۹ میلیون (یک میلیون و نهصد هزار نفر در سال ۲۰۱۰) ذکر می‌کنند.

در روزهای اخیر بسیاری از این سایت‌ها رقم وحشت آور ۵۲ هزار و گاه صدها هزار!؟ مسلمان کشته شده را در درگیرها اعلام نموده‌اند. رقمی که معلوم نبود از کجا آمده و چه کسی ظرف دو روز آنها را شمرده و این با هیچ منطقی جور در نمی‌آید. مهم این است که انسان‌ها باید بدانند مرگ حتی یک نفر نیز مهم است که چنین آماری تعداد کشته‌های واقعی و یا کمتر را کم‌اهمیت خواهد کرد. اجازه بدهید اینجا برای شما و تمامی کسانی که از اینترنت استفاده می‌کنند یک قانون کلی را بازگو کنیم: اول از همه جوگیر نشوید! شاید بهتر باشد اصل را بر کذب بودن هر خبری بگذارید و سپس از منابع مختلف آن خبر را پیگیری کنید. در اینترنت گاهی مرز میان واقعیت و دروغ غیر قابل تشخیص می‌شود. دنبال واقعیت و آنچه درست است باشید. اینترنت در ظاهر فریبنده به نظر می‌رسد اما بر از سایعه‌ها و دروغ است و سایت‌های خبری و خبرگزاری‌ها نیز به سادگی در دام این سایعه‌ها می‌افتند و اخبار نادرست را به مخاطبان می‌رسانند و این چرخه‌ی شایعه در کسری کمتر از ثانیه تبدیل به موجی می‌شود که به زودی از دنیای سایبر به دنیای واقعی می‌رسد و باورپذیر می‌شود.

بگذارید اینجا برای شما یک تجربه رسانه‌ای و سایبری در مورد مفهومی به نام Hoax یا شایعات و خدعه‌های اینترنتی در مورد بازگو کنیم که به احتمال زیاد به درد همه شما کاربران اینترنت به ویژه جوانان و خبرنگاران و مدیران سایت‌های خبری خواهد خورد. شایعات اینترنتی یا Hoax یا Hoaxes به اخبار و مطالب و عکس‌های فریبنده می‌گویند که بیشتر جهت شوخی یا تحریف واقعیتی ایجاد شده و منتشر شده باشند. هوکس را می‌توان «دست انداختن» نیز معنی کرد که احتمالاً از واژه (اجی مجی) Hocus Pocus یا تردستی گرفته شده است.*

موضوع هر هوکس نیز بستگی به هدف سازنده‌ی آن دارد. شوخی‌های معروفی نظیر پایان دنیا یا نمایش مشهور رادیویی لوروسن ولز (بر اساس کتاب جنگ دنیاهای اچ.جی.ولز) که لوروسن ولز در نقش خبرنگاری با جدیت صحنه‌ی حمله‌ی مریخی‌ها را تعریف کرده و چند شهر آمریکا را در هراس فرو برد از نمونه هوکس‌های رادیویی در قرن گذشته هستند. دروغ‌های آوریل و دروغ‌های نوروزی را نیز با این که لو رفته‌اند اگر ماهرانه و باورپذیر طراحی شوند شاید بتوان در زمره‌ی هوکس‌ها قرار داد مانند شوخی نوروزی چند سال پیش روزنامه شرق در مورد کج شدن برج میلاد که موجب هیجانی شد.

معمولاً لینک یک خبر یا تصویری خاص به نسبت اهمیت خبری آن با منافع برای توزیع‌کننده آن، از درجات خاصی از توجه برخوردار است. بسیاری از افراد نیز اخبار و برنامه‌های تلویزیونی را بیش از هر رسانه‌ی دیگر باور می‌کنند و بعضی افراد نیز اینترنت را با همان قیاس روانی و ذهنی نوعی «تلویزیون» می‌پندارند و

نتیجه باور اخبار و عکس‌های هوکس که معمولاً به صورت حرف‌های تهیه می‌شود برای آنان ساده‌تر می‌شود.

در این زمینه صدها مورد ریز و درشت را می‌توان مثال زد که به دلیل رویکردهای رنگارنگ سیاسی در اکثر رسانه‌های ایرانی، بیش از این که جنبه‌ی هوکسی و تفریحی داشته باشند سرچشمه گرفته از شایعه و یا منافع خاص سیاسی هستند. شاید به آنها بتوان نام «ترفندهای هدفمند» نام نهاد.

در رسانه‌های دیگر این به ندرت اتفاق می‌افتد نظیر شوخی فردی که خبر دستگیری کیانوش استقرارزاده در روستای بریره توسط ماموران جمهوری اسلامی را تلفنی به مجریان برخی شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی گفته بود و مدتی موجب مزاح شده بود یا خبر غیرواقعی حل معمای ایشنتاین توسط دختری ایرانی که ابتدا توسط تلویزیون ایران و بعد در رسانه‌های دیگر منعکس شد و با عکس قشونیایی زیر آب رفتن مقبره کوروش و پاسارگاد و یا مسخ شدن دختری هلندی به خاطر آتش زدن قرآن و مثال‌هایی از این قبیل. اما در اینترنت این موضوع به دلیل تراکم اطلاعات و نیز مسائل خاص فنی و تکنیکی نظیر استفاده از جلوه‌های فتوشاپ و نرم‌افزارهای گرافیکی بیشتر اتفاق می‌افتد و شاید به دلیل توسعه‌نیافتگی اینترنت در ایران مقداری برای عامه باورپذیرتر باشد. اهمیت شناخت عکس‌ها و پیام‌های فریب‌آمیز این است که مدیران رسانه‌ها و سایت‌های خبری به علت آسیب‌پذیری در این مورد و گسترش سریع شایعات اینترنتی به دلیل ذات تکنولوژیکی آن، پیش از هر چیز از حیث و سقم رویدادها و عکس‌ها کاملاً اطمینان حاصل کنند و اعتبار و اصالت اخبار خود را با دقت بیشتری کنترل کرده و بر خروجی مطالب خود نظارت دقیق‌تری داشته باشند. به همین لحاظ و بر اساس تجارب به دست آمده شاید لازم باشد یک مدیر یا مسؤول خبر یک سایت خبری علاوه بر قواعد خبرنویسی و نگارش و معلومات عمومی بالا در زمینه‌های متعدد و سایر رشته‌های مرتبط با رسانه، با نرم‌افزارهای گرافیکی نظیر فتوشاپ و افکتها و فیلترها و یا انواع فونت‌ها و سبق‌های آن و دیگر مسائل فنی وب و کامپیوتر به خوبی آشنا باشد.

ما از درج تصاویری که این روزها بر بسیاری از سایت‌های ایرانی در مورد وقایع میانمار در سطح وسیعی کپی و منتشر شده به دلیل قجیع بودن آن معذوریم اما خود شما می‌توانید با جستجوی ساده‌ای در تصویربانک گوگل و بخش «با شباهت دیداری» یا سایت tineye به‌ریاتباط بودن بسیاری از این عکس‌ها با رویدادهای واقعی میانمار پی ببرید. در بررسی ما از میان عکس‌های منتشر شده در مورد وقایع میانمار در سایت‌های خبری اکثر تصاویر مربوط به حوادث سوریه، نیجریه، هائیتی، کنگو، چین و مربوط به دو تا چند سال قبل بودند که به نام وقایع میانمار منتشر شده بودند.

در گزارش‌های کشتار مسلمانان میانمار این شایعات اینترنتی به تدریج از واقعیت فرا رفته و تبدیل به آمارهای غیرواقعی و تصاویر تهوع‌آور و دروغینی شده‌اند که مخاطب را به جای اظهار همدردی واقعی در کشتار مسلمانان، به واکنش هیجانی وا داشته و به تدریج از اصل قضیه دور می‌کند و این فرایند موجب می‌شود تا مخاطب از نظر روانی به تدریج نسبت به آمارهای کمتر ملاّ چندصد کشته یا چند هزار کشته بی‌تفاوت شود و قبح آن به اصطلاح از میان برود که این چیزی جز خیانت یک رسانه به مخاطب نخواهد بود. این ما را در اعمال نفوذ رسانه‌های سلطه‌گر جهانی در این موضوع و مهندسی رسانه‌ای در تحریف واقعیات بیشتر به شک می‌اندازد. اجازه ندهیم «آمارزدگی» و «کمیت» ما را از واقعیت دور کند.

پیشنهادهایی به مدیران سایت‌های خبری در زمینه مقابل با خدعه‌های اینترنتی

۱- دانش فنی خود را در زمینه‌ی وب و نرم‌افزارهای مختلف به ویژه نرم‌افزارهای گرافیکی بهبود بخشید.

۲- به عکس‌ها و مطالبی که ماهیتاً حاوی یک مضمون جنجالی به ویژه در مورد شخصیت‌ها و افراد یا اخبار سیاسی و مسائل روز محصوصاً مسائل سیاسی و مذهبی هستند و توسط افراد شوخی خلق از تیم عکاسی یا گزارش شما به دستتان می‌رسد، شک کنید و تا از صحت آن اطمینان نیافتاید از درج یا لینک دادن به آن خودداری کنید.

۳- از مشاوره فنی و محتوایی کارشناسان وب، ادبیات و سایر رشته‌ها بهره بگیرید. در صورت نیاز و ضرورت درج یک خبر دارای (و البته مشکوک)، حتماً پیش از درج خبر این کار را در اولویت قرار دهید. حتی می‌توانید از تجارب و مشاهدات وبلاگ‌نویسان و افراد باتجربه در عرصه‌ی اینترنت ایرانی که با اسامی و افراد و وقایع بیشتری آشنا هستند و یا رویدادهای سطح نت را رصد و مانیتورینگ می‌کنند بهره بگیرید. و این هشدار را جدی بگیرید که شایعات اینترنتی گاه می‌توانند مرگ‌آفرین و ویران‌گر باشند.

۴- همیشه به یاد داشته باشید که می‌توان یک عکس را به نحوی دستکاری کرد که تشخیص آن از واقعیت حتی برای کارشناس‌ترین افراد نیز دشوار باشد. بنابر این به تحلیل اجتماعی و سیاسی خبر و عکس و رخدادهای روز و ارتباط آن با عکس بیشتر دقت کنید.

۵- بیشترین ترفندها در مورد مسائل روز اتفاق می‌افتد. این مسائل ممکن است جنبه‌های گوناگون سیاسی و مذهبی و اجتماعی داشته باشند. حتی ممکن است وقایع تاریخی گذشته نیز به نوعی با مسائل روز پیوند خورده و موضوع را قابل باور نشان دهد و با مطلب مورد نظر تنها نوعی طنز باشد.

۶- اعتماد مخاطبین و انصاف از فدای تبلیغات زودگذر یا منافع و دیدگاه‌های سیاسی خاص نکنید. این شیوه‌ها کهنه و مطرود است و به دروغ‌پردازی تعبیر می‌شود. «افشاگری» در ادبیات رسانه‌ای و سیاسی ما بد تعریف شده و به تعریفی دوباره و سالم در جهت روشن‌گری عامه‌ی مردم نیاز دارد. بسیاری از هوکس‌های سیاسی از این اشتباق رسانه‌ها برای کسب اخبار و گزارش‌های داغ و مثلاً افشاگرانه استفاده می‌کنند و با آشکار شدن واقعیت، این صاحبان آن رسانه‌ها هستند که لطمه می‌بینند.

۷- بیشترین خطاها و به دام هوکس افتادن‌ها توسط رسانه‌های با رویکرد افراطی به مسائل صورت می‌گیرد. تا از صحت یک خبر یا واقعی بودن عکس و اسناد آن مطمئن نشده‌اید، اعتبار رسانه‌ی خود را مخدوش نکنید. به ویژه در زمینه‌ی نام اشخاص و نام مکان‌ها دقت داشته باشید. بر وبلاگ‌ها و سایت‌های شخصی این خطاها حرجی نیست ولی وقتی تیمی یا عنوان یک خبرگز

یادداشت هفته

گرانی علیه فرهنگ

منحنی قیمت گوشت و مرغ و سبزی و دلار که بالا می‌رود، غم نان بر غم فرهنگ استیلا می‌یابد و تاثیر آن را به وضوح در حوزه فرهنگ می‌توان مشاهده کرد. گرانی کاغذ بدترین آثار خود را در حوزه تولیدات فرهنگی و به تبع آن فرهنگ کتابخوانی و روزنامه‌خوانی می‌گذارد. آثار هنری بی‌مقدار می‌شوند و ردیف و قافیه ذهن افراد به جای شعر و غزل، گوشت و مرغ و نان می‌شود کسی سینما نمی‌رود، کسی تابلو نقاشی نمی‌خرد و نمایشگاه آثار هنری شرکت نمی‌کند و هیچ کس از تماشای یک تابلوی خوشنویسی لذت نمی‌برد و همین گونه است که فرهنگ یک ملت به سمت انحطاط می‌رود.

کسی باید این زنگ خطر را به صدا درآورد که ما به همین شاسیم فرهنگمان را داریم. فرهنگی که هزاران سال میراث‌دار آن بوده‌ایم و در جهان سرمایه‌سالار امروز که سلطه‌ای بازار حرف اول را می‌زند، حرف اول ما همین فرهنگ ماست که اگر استحاله و نابود شود چیزی برای گفتن نخواهیم نداشت. نه جایگاهی در حوزه تولید پرشتاب و تکنولوژی روز دنیا داریم و نه اقتصاد درست حسابی که سرمان را بالا نگه داریم. هر چه هست همین آثار فرهنگی و هنری و همین میراث تاریخی است که آن هم در تندباد بحران‌های اقتصادی تحلیل می‌رود و اگر مردم همین میراث را نیز دوست‌نمی‌گیرند آنچه از آنان باقی خواهد ماند تنها چهره‌ای از یک کشور فقیر و فلکزده است. همان گونه که کشورهای عقب‌مانده جهان چیزی برای عرضه کردن ندارند ولی ما بسیاری چیزها داریم که سرزمین‌ما را از کوره‌راه‌های تاریخ گذر داده و با سربلندی به اینجا رسانده است.

فرهنگ ما در این شرایط، همان سپقی‌ای است که با آن صورت‌مان را سرخ نگه داشته‌ایم. نگذاریم غم نان و بحران اقتصادی از ما جویار سازد و ریشه‌های ما را بخشکاند. در شرایط سخت و تنگ‌دستی، دست یکدیگر را بگیریم. از هنرمندان و اهل فرهنگ و ادبمان حمایت کنیم. آلبوم موسیقی هنرمندان‌مان را بخریم و گوش دهیم. گاهی سینما و تآتر و کنسرت برویم. تابلو نقاشی و کتاب و صنایع دستی بخریم. روزنامه و نشریه بخوانیم. اکثر اینها یک دهم قیمت یک کیلو گوشت و مرغ هم نیست. غم نان بهانه است اگر ایمان داشته باشیم.

در جریان بازدید از هفته‌نامه دیدگاه:

استاندار کردستان خواستار تعامل بیشتر مدیران با اصحاب رسانه شد

استاندار کردستان گفت: خبرنگاران و اصحاب رسانه می‌توانند نقش بسیار مهمی در هدایت و ارشاد مدیران دستگاه‌های اجرایی در جهت خدمت‌رسانی بیشتر به مردم ایفا کنند.

علیرضا شهبازی شامگاه سه‌شنبه گذشته در بازدید از هفته‌نامه کردی–فارسی دیدگاه با بیان این که خبرنگاران و اصحاب رسانه به عنوان پل ارتباطی میان مردم و مسؤولان وظیفه سنگینی بر عهده دارند، اظهار داشت: توجه به این قشر و تعامل مثبت و سازنده بین مدیران و اصحاب قلم و رسانه، بسیاری از مشکلات اجتماعی موجود را حل خواهد کرد. وی افزود: نهادینه کردن فرهنگ نقدپذیری در زمجموعه مدیریتی، همواره یکی از دغدغه‌های مدیریت ارشد استان بوده است.

شهبازی با تأکید بر این که خبرنگاران و اصحاب رسانه می‌توانند نقش بسیار مهمی در هدایت و ارشاد مدیران دستگاه‌های اجرایی در جهت خدمت‌رسانی بیشتر به مردم ایفا کنند، اظهار داشت: واکنش عجولانه در برابر انتقادات، معقول نبوده و نشان از ضعف مدیریت دارد.

استاندار کردستان در بخش دیگری از سخنان خود ضمن توجه دادن فعالان عرصه رسانه و خبر استان به رعایت انصاف در انعکاس اخبار و پرهیز از هرگونه تعصب و خدای ناکرده غرض‌ورزی تصریح کرد: به جرأت می‌توان گفت که اکثر قریب به اتفاق فعالان این عرصه در استان به مانند سایر مردم فهیم، قدرشناس و صمیمی کردستان اظهارات شایسته، دلسوز و معتهد بوده که دغدغه‌ی جز اعتلا، پیشرفت و آبادانی این بخش از مهین اسلامی ندارند.

وی با اشاره به اینکه در چارچوب قانون و فارغ از هرگونه تعصب و مرزبندی خود را مؤظف به حمایت همه‌جانبه از مطبوعات و اصحاب رسانه می‌داند، اضافه کرد: اعتقاد راسخ دارم که کمک به قشر فرهیخته استان بایستی در عمل اثبات گردد و نباید رویه گذشته و پرداخت به شعارهای بدون عمل در این حوزه ادامه یابد.

شهبازی همچنین نقش مطبوعات در نهادینه کردن فرهنگ خدمتگزاری واقعی و بی‌منت به مردم و رفع تنگناهای اجتماعی را بسیار مهم ارزیابی کرد و گفت: انتظار داریم خبرنگاران استان با جسارت و شجاعت همراه با تعهد و دقت، انتکالات و کم‌کاری‌های دستگاه‌های اجرایی را منعکس کرده و مطمئن باشند در صورتی که نقد یک رسانه به یک مدیر، حتی اگر آن مدیر استاندار باشد منصفانه و در جهت اصلاح امور و خدمت‌رسانی بیشتر به مردم باشد، شنیده شده و در راستای آن عمل خواهد شد.

استاندار کردستان در پایان خواستار ارائه راهکار عملی از سوی فعالان عرصه رسانه در جهت توزیع عادلانه آگهی‌های تبلیغاتی به کلیه‌ی واحدهای چاپی و تأمین مالی مطبوعات استان شد و اظهار داشت: با توجه به هزینه‌های بالای چاپ منظم یک هفته‌نامه و در راستای تقدیر از زحمات مدیرمسؤول و خبرنگاران هفته‌نامه دیدگاه، آماده ارائه تسهیلات به این مجموعه فعال و پویای رسانه‌ای استان هستیم.

در ادامه این بازدید از سوی مدیر مسؤول هفته‌نامه دیدگاه برخی مشکلات عمومی مطبوعات محلی کردستان از جمله افزایش قیمت کاغذ و حدمات چاپ مطرح شده و پیشنهاد گردید یک تعاونی متشکل از نشریات و خبرنگاران تشکیل شده و چاپخانه‌ای رولی در کردستان احداث گردد و همه‌ی خبرنگاران و نشریات کردستان سهامدار آن باشند.

استاندار کردستان ضمن اعلام آمادگی و استقبال از این طرح اعلام نمود در صورت درخواست فعالان مطبوعاتی و پیگیری این امر، زمین و تسهیلات لازم برای این امر در اختیار آنان قرار داده خواهد شد.

هفته‌نامه‌سراسری دیدگاه–فرهنگی،هنری،اجتماعی،اقتصادی

یادداشتی در حاشیه شب دوم ارکستر فلارمونیک کردستان:

گره‌خوردن بافرهنگ کُردی‌وارکستری‌بدون‌حامی

کوروش مروتی

قبل از تبریز: ما گرچه‌اگر در هیچ زمینه‌ای حرفی برای گفتن نداشته باشیم، حداقل در زمینه‌ی موسیقی می‌توانیم به خودمان ببالیم. بیشترنوازندگان و آهنگسازان مطرح ایرانی یا کُرد هستند یا به نوعی با فرهنگ کردی گره خورده‌اند. برای تثبیت سخن نمونه می‌آورم: در ساز کمانچه سه نفر حرف اول را در ایران می‌زنند که هر سه کُرد هستند! ارشیر کامکار، کیهان کلهر و سعید قره‌چوری. در ساز دوبوان می‌توان به حسن بوسعیدزاهی و لاسان کامکار و ساعقه استعداد مجتبی میرزاده اشاره کرد. در ساز نی به جمشید عندلیبی و در سنتور به اردوان کامکار و سبک مخصوص خودش که با قطعه بسیار مشهور و محبوب «رقص باد» میزانی نو را در نزد این که کدام نوع نوازندگی بکنم که هر چه آهنگ محلی کردی بود بازسازی کرد و داد علیرضا افتخاری و دیگران خلاقیت را اصالا انگار نه انگار... اما حسین علیزاده وقتی براساس قطعه «غمگین و دل پشیمون» سیدعلی اصغر کردستانی قطعه‌ای ساخت، منبع آن را ذکر کرد و ادای احترام به آن.. یگذریم از نوافلی چون حسن زیرک و حسن کامکار و غیره که راه را برای این نسل هموار کردند.

نوازندگان

از بزرگی پرسیدند که جوان‌ها کی بزرگ می‌شوند؟ در جواب گفت وقتی که پیرها بزرگ بودن. شکر خدا پیرهای ارکستر فلارمونیک (منظورم با سابقه‌هاست) زود این را فهمیده‌اند و میدان را برای اجرای جوان‌ها هموار کرده‌اند. دو سال پیش میلاد نامدار تکنوازی کرد و اسمال ها را برای بهبوری آشناگر و نسترن ملکی باز کردند. بزرگان ارکستر احتیاجی به هنرنمایی ندارند، مگر نه این است که همه این مثل خارج است -چرا که تخصص می‌خواهد و صاحب این قلم آن را در حد نمی‌بیند- اما می‌توان گفت که ارکستر استعدهای درخشانی دارد و در اینده کردستان به آنها امیدوار می‌شود، البته اگر مثل برخی بی‌جنبه بازی در نیاورند و بروند سراغ نام و نان.

خوانندگان

ارکستر فلارمونیک استان تا به حال خواننده ثابتی نداشته و می‌توان گفت در حال آزمایش و خطاست تا بدانند کدامین نوع صدا به ارکستر می‌آید و به فراخور آهنگ‌ها و اجراهایشان این صدا و صاحبش انعطاف‌پذیری نشان می‌دهد. متأسفانه وقتی از هنر حرف میان می‌آید کسان ندارد از علاقه و سلیقه شخصی حرف نزد. این که کدام خواننده بسیار خوب‌اند و کدام بد جای آن تحلیل کادمیکش، نوعی سلیقه هم در آن مشخص است. خیلی خواننده حرفه‌ای داریم که متأسفانه صدایش به دل نمی‌نشیند و عکس آن نیز صادق است.

توافق

اتفاق هنری فرخنده‌ایست. کم و کاستی‌ها هم بود، هست و خواهد بود. اما باز با این وجود کار شایان تقدیر و احترام است. استقبال خوب بود و نبود؛ نمی‌توان ساده شد. یاد چندین روز پیش می‌افتم که کنسرت حمید عسگری در سینما شیدا اجرا شد و چقدر جمعیت و اکثراً جوان جمع شده بودند و با بهای گزاف بلیط. البته حق انتخاب را نمی‌توان از مردم گرفت، اما می‌توان کمی گلایه از شنیداری و مسؤولین کرد که برای ارتقا سطح آقای کرمی و نه تنظیم آقای احمدی توسط مرتضی کرمی خوانده شد. اگر بخواهم نمونه همراه خودش که چندین سال پیش شاگرد آقای منجر و ساز موسیقی مثل فیلم «نیمه ماه» ساخته بود که بر از پرندگاری و طراقه‌های شیداری بود که متأسفانه به صدای آقای کرمی و نه تنظیم آقای احمدی به پای آن نمی‌رسند. مسأله دیگر تفاوت تنظیم‌های آقای میارکی و آقای احمدی است؛ که کارهای آقای میارکی مردمی‌تر هستند و البته از لحاظ هنری هم قابل دفاع، اما کارهای آقای احمدی پشتوانه هنری و علمی زیادی دارند اما متأسفانه مردمی نیستند این را می‌توان از همراهی حاضرین در سالن فهمید.

شروعی امیدوار کننده

ارکستر فلارمونیک کردستان از سال ۱۳۸۵ کار خودش را با همت دلسوزان فرهنگ این مرز و بوم شروع کرد و اسمال شمعین اجرای آن از روی محبه رفت. تلاش مستمر و خستگی‌ناپذیر اعضای ارکستر شایان تقدیر است. وقتی به هنر جیبی هستیم که ارکستر ملیمان (کشوری) مدت‌ها تعطیل می‌شود و دل بزرگانش را به شدتی رنجانده -فهر طولانی استاد فخرالدینی از ارکستر ملی را هنوز یادمان نرفته است- چه انتظار زیادی داریم از ارکستر بدون پشتیبان استان. ارکستر فلارمونیک استان خوب جلو آمده است؛ همین انتظار هم از دست‌اندرکاران می‌رود که خوب هم اداره بدهند. اسمال از لحاظ اجرا و زمان‌بندی نسبت به دو سال پیش، پیشرفت چشمگیری داشته. البته تأخیری در اجرا نبود و رأس ساعت اعلام شده برنامه اجرا شد که می‌توان گفت در ایران خیلی غریب است برنامه‌ای سر وقت شروع شود. متأسفانه سالن اجرا (مجتمع فجر) مناسب نبود؛ نوازندگان هر کدام لکی دستمال برای پاک کردن عرقشان آورده بودند (قابل توجه مدیران) اسمال البته نشانی از قافلی سلیمان به عنوان اسپانسر نبود. ارکستر احتیاج به کمک مالی دارد تا بتواند روی پایش بایستد (اندکی توجه به یکدست نبودن لباس‌ها این را به ما می‌گفت) و به فعالیتش ادامه بدهد. اسمال به ارکستر چندین سال دیگر اضافه شده بود که کار بسیار به جایی بود چرا که جای خالیشان خیلی حس می‌شد و البته اضافه کنم دیگر از گروه کُر خبری نبود.. در هر صورت باید گفت شروع ارکستر امیدوار کننده بود.

قطعات و اجرا

ترکیب قطعات اسمال نیز مثل گذشته از منطق خاصی پیروی نمی‌کرد و بیشتر سلیقه‌ای برخورد شده است. از ۱۴ قطعه اسمال ۵ قطعه بی‌کلام بودند که اگر از قطعه بی‌کلام «رقص بهار» بگذریم، بقیه با استقبال حاضرین مواجه نشدند. البته این قابل توجه است اما، ما ملتی هستیم که شعر و کلام در میانمان خیلی تأثیر دارد. ما با سلیقه‌ی بسیار بالا و بسیار مورد پسند قرار گرفت. باز این‌جا یک سؤال مطرح است که چرا این قطعه به این سرعت جهانی می‌شود؟ یا چه چیزهایی سبب می‌شوند که بعضی کارهایی که رنگ و بوی ملی هم دارند اما جهانی می‌شوند؟ ما کردها چند تا کار جهانی شده داریم؟ چند تا از کارهایمان از پتانسیل جهانی شدن برخوردارند؟ اگر کلام کردی را از اهنگ ساخته شده بردارند باز می‌توان تشخیص داد که این موسیقی مربوط به کردهاست؟ «مجه‌زولی» که به یاد سیدعلی مقدم برای تنظیم دوباره شده بود چیز جدیدی به اهنگ افزوده نشده بود و نکته دیگر بسامد صوتی خواننده‌ای بود که برای خواندن این اهنگ انتخاب شده بود که دلیلش را من نمی‌دانم. قطعه کابوکی که توسط افای میارکی تنظیم شده بود یکی از اجراهای سنگین ارکستر بود که واقعا خوب درآمده بود و پایان خوب نداشت. سال گذشته ۱۰ هزار نفر از افراد خانواده‌های تحت پوشش، تحت آموزش‌های کارآفرینی و خوداشتغالی قرار گرفتند.

عضو تخصص زنان جوای کار در جامعه

مدیر کل کمیته‌ی امداد امام خمینی استان کردستان در ادامه می‌افزاید: در بحث زنان سرپرست خانوار و تأمین آنهای آنها و در راستای توسعه بسیم اجتماعی زنان، ۲۰۰۰ نفر زن سرپرست خانوار زیر ۵۰ سال در استان بیمه‌ی اجتماعی شدند؛ البته سال گذشته ۵۰۰۰ خانواده در استان با اولویت زنان خانوار، تحت پوشش نظام جامع آموزش خانواده قرار گرفتند.

مشکلات و آسیب‌های درون خانواده‌ها توسط کارشناسان مشاوره جدی و مشاوره خانواده، شناسایی و تحت پوشش برنامه‌ی آموزش قرار گرفتند و با بررسی از کانال‌های مختلف به آنها کمک شده است.

موسی‌نژاد درباره زنان نان‌آوردن گفت: وظیفه کمیته امداد جلوگیری از نان‌آوردنی آنها نیست، هر چند شغل آنها کاذب است اما وظیفه جمع‌آوری دستفروشان به عهده‌ی ارگان‌های دیگر است؛ ما باید آنها را هدایت کرد و بعد از آموزش و دادن تخصص کافی، این زنان خودسرپرست را وارد بازار کار نماییم. برگرفتن مشکل ما عضو اتحاد افراد جویای کار در جامعه است. به این دلیل است بتوانند وارد بازار کار و چرخه‌ی تولید شوند. این کار هم کمک زیادی به بحث مشاغل و بازار کار می‌کند و هم متناسب با شأن و جایگاه زنان ماست. البته یک دست صدا ندارد و ما برای رسیدن به این اهداف، نیازمند کمک دستگاه‌های ذی‌ربط چون بانک‌های عامل و واحدهای اشتغال هستیم.

محدودیتی در ارائه تسهیلات به مددجویان نداریم

موسی‌نژاد در پایان گفت: نکته‌ی مهم در اینجا این است که همه‌ی زنان ما به شغل‌های کاذب چون نان‌فروشی و... روی نیاورده‌اند، چرا که ما زنان تحت پوششی را داریم که در حال تحصیل در مقطع دکترا هستند و یا شاهد زنانی هستیم که همه‌ی فرزندان ایشان دکتر می‌باشند. ما محدودیتی در ارائه‌ی تسهیلات نداریم؛ اما استان گرفته ۴۸ میلیارد تومان وام قرض‌الحسنه برای ایجاد ۹۳۰۰ شغل به همه‌ی افراد تحت پوشش برای ایجاد اشتغال در مشاغل خانگی، کسب و کار خرد پرداخت شد. لازم به یادآوری است جلوگیری از ایجاد سد معبر در سطح شهر و جمع‌آوری زنان فروشنده در عنوان دستفروش، جزو وظایف شهرداری بوده و نباید کمیته امداد، یک نقش کمکی و در راستای استعدادیابی خانواده‌ها است. تلاش در راستای رسیدن به این امر، جز با همراهی خود خانواده‌ها نتیجه‌ای در بر نخواهد داشت.

دربارهٔ روی آوردن زنان سرپرست خانوار به نان‌فروشی در سنندج:

رویای زنان سرپرست خانوار برای ورود به بازار کار

اشاره: صدایی آرام، اما محکم؛ مرا به خود آورد: *خانوم نون تازه دارم؛ فقط ده تا موندم بخر. منم برم خونه بچه‌هام منتظرند*... بی‌اختیار به طرفش رفتم. زنی که یکی از دستانش بی‌حرکت بود و دو تا نان روی دست دیگرش داشت و نمی‌توانستم تشخیص بدهم کدام دستش لمس بود؟ دو قدم آن طرف‌تر پسربچه‌ای ایستاده بود. تا مرا دید جلوی زن نان‌فروش ایستاده‌ام، به طرفم آمد: *خانوم! خانوم! تو رو خدا؛ نون من تازه‌ترم. خواهش می‌کنم از من بخرید*. ماشینی ایستاد و پسربچه را صدا کرد. آن پسر خوشحال شد، مرا فراموش کرد و به طرف ماشین دوید. نگاهم به چشمان پر از التماس اما پر غرورش گره خورد. زن لباس کُردی پوشیده بود، نان‌های روی دستش را نگاه کردم، به نظر تازه می‌آمد: *دونه‌ای چنده؟ – سه دونه دوهزار تومن، اما ۳ تا موندم ۱۵۰۰ تومن بیرید... به خدا گرون نیست. خوب؛ بری نانوایی بخری به معطلیش نمی‌ارزه. باید کلی توی صف علاف بشی، ببر به خودت فیر نده*... در این گزارش به روی آوردن زنان سرپرست خانوار با بدسرپرست به شغل کاذبی به نام نان‌فروشی پرداخته‌ایم که در پی می‌آید.

شغلی کاذب به نام نان‌فروشی

در همان مسیر دو یا سه نفر دیگر از زن‌ها مشغول نان‌فروشی بودند؛ کاش می‌پرسیدم چه چیزی باعث شده به شغلی کاذب مثل نان‌فروشی روی بیاورند. واقعیت دارد گرانی بیداد می‌کند و مشکلات زندگی آن‌قدر زیاد است که کسر اسان زیر بار زندگی خم می‌شود، اما چرا نان‌فروشی؟ یعنی چقدر درآمد دارد؟ نان را به من می‌دهد و پولش را هم در جیب می‌گذارد و راه می‌افتد. آرام آرام دنبالش می‌روم. وارد کوچه‌ای که بیشتر به یک بازارچه شبیه است می‌شود. به یک نانوایی سنگکی می‌رود. من هم دنبالش می‌روم داخل. انگار از قبل نوبت گرفته، بهش هیچ حرفی روی صندلی عابر می‌نشیند. کنار مرا می‌بیند می‌ترسد که نان را به او پس بدهم، خودش را به آن راه دیگر می‌زند انگار که مرا نمی‌شناسد. نزدیک‌تر می‌شوم تا با او صحبت کرده بزنم...

شاطر سرش داد می‌زند: *خانوم! بهت نون نمی‌دم؛ از صبح این چهارمین باره دن می‌بری*...

نگاهم به زن را می‌بینم که چند دقیقه پیش توی خیابان نان را به من داد: *خانم شوهر داری؟ – نه.* اگه داشتم که این حال و روز نبود...

شاطر زیر لب خیر می‌زند. زن بدون توجه به او با من حرف می‌زند: *شوهرم مرده.*

– *تحت پوشش جایی نیستی؟*

– *چرا؛ تحت پوشش کمیته امدادم. سه تا دختر دارم؛ دو تاشون رو شوهر دادم، کوچیکه‌ش موندن.*

– *درس خوندن؟*

– *ای بابک نیست، همین قدر که سواد خوندن داشته باشن بسشونه.*

– *چرا؟ بهتر نبود میفاشتی درس بخونن تا برای خودشون کسی بشن؟*

– *ای خانوم جان خوشه، ما فقط فکر و ذکرمون خیر گرفتن به شاطر و شامیه که شکمومون رو سیر کنه؛ هنوز بعد سال‌ها تحت پوشش بودن، تازه صاحب دو تا نانی توی روستا شدم... وقتی فکر می‌کنی شاطر که خوردی جلوی شام رو جور کنی، دلت آتیش می‌گیره. آه! خانوم اگه این نان‌فروشی هم نبود، با یه بوفک ناجیز چیکار می‌کردم. دو بچه به بار به بوفک کف دستمون میفتاد، برین برا اربه که دستمون رو جلوی کسی دراز کنیم.*

وظیفه‌ی اصلی نانوایی‌ها فروش نان به همه‌ی مردم است

شاطر بدنما می‌گوید: *چند وقت پیش به دلیل همین قضیه، موضوع به مراجع قضایی کشیده شد، قاضی دادگاه گفت وظیفه‌ی اصلی نانوایی‌ها فروش نان به همه‌ی مردم است حال من چه نان‌فروش باشد چه غیر.* همین نانوا معتقد است: *از نظر بهداشت و سلامت نان‌فروشی اصلا صحیح نیست، چرا که تعدادی از آنها بدون توجه به رعایت بهداشت فردی اقدام به نان‌فروشی می‌کنند و البته اکثریتِ زنان تحت پوشش نهادهای حمایتی همچون کمیته امداد نیز هستند. کمیته امداد باید راهکاری در خصوص جلوگیری از روی آوردن زنان سرپرست خانوار به شغل‌های کاذب چون نان‌فروشی ارائه دهند.*

زنان آسیب‌پذیرترین قشر جامعه

در جامعه‌ای ما چند نفر مانند این زنان هستند؟ آن زن نان‌فروش غیرت دارد و زندگی‌اش را این‌گونه می‌چرخاند، اما زنانی هستند که این قدرت را هم ندارند و متأسفانه جامعه آنها را توسری‌خور کرده و گاه دچار قهره می‌شوند.

بسیاری از این گونه زنان در معرض آسیب‌های اجتماعی قرار می‌گیرند و متأسفانه به راه‌هایی منحرف کشیده می‌شوند. چه باید کرد؟ چگونه باید زنان خودسرپرست خانوارمان را از این آسیب‌ها مصون داریم؟ شناسایی این گونه زنان کار مشکلی نیست، می‌شود به راحتی وارد یکی از نهادهای حمایتی شد و یا کسانی (زنان خودسرپرست) که مراجعه می‌کنند صحبت کرد و به راحتی تشخیص داد که هر کدام از آنها چگونه امرار معاش می‌کنند. مزایای این نهادها به حدی نیست که یک زندگی را تأمین کند.

قنبر موسی‌نژاد مدیرکل کمیته امداد امام خمینی استان کردستان در این خصوص گفت: در حال حاضر ۲۶۰۰۰ زن سرپرست خانوار دریافت کردهاند. ۳۳۲۳۶ نفر زن سرپرست خانوار شهری و روستایی تحت پوشش کمیته‌ی امداد امام خمینی است که از این تعداد ۸۴۶۲ زن سرپرست خانوار بالای ۶۰ سال سن دارند. و البته ۲۴۷۷۴ نفر از مددجویان دائمی می‌باشند.

نظام حمایتی جهانی خواهان توانمندسازی خانواده‌های تحت پوشش با دو اولویت زنان سرپرست خانوار و ایتام، توانست تحولی عظیم ایجاد کند.

موسی‌نژاد افزود: در شرایط فریب ۷۰۰۰ هزار یتیم زیر ۱۵ سال داریم که به صورت ماهیانه از طرف ۱۵ هزار نفر حامیت دریافت می‌کنند. البته به علاوه خدماتی که به عنوان

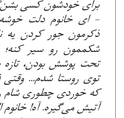

مدیرکل کمیته امداد امام خمینی استان کردستان:

◄ در حال حاضر ۲۶۰۰۰ زن سرپرست خانوار از خدمات کمیته‌ی امداد بهره‌مند هستند.

◄ محدودیتی در ارائه‌ی تسهیلات نداریم؛ سال گذشته ۴۸ میلیارد تومان وام قرض‌الحسنه پرداخت شد.

مستمری پرداخت می‌شود، خدمات دیگری نیز از طرف کمیته امداد دریافت می‌کنند و البته ۸۰ درصد این خیرین، خارج از استان هستند. اما نکته قابل توجه اینجاست که ما در راستای طرح اشتغال خانواده‌یی با سرپرست زن، توانستیم در بخش مشاغل خانواده، ورود خوبی پیدا کنیم. به این حال کمیته امداد در سال ۹۰ به عنوان دستگاه برتر اشتغال مطرح شد چرا که توانسته بود بیش‌ترین شغل را ایجاد کند. چون مددجویان بنیه‌ی اقتصادی ضعیف دارند و تخصص کافی در راستای ورود به بازار را ندارند، سال گذشته ۱۰ هزار نفر از افراد خانواده‌های تحت پوشش، تحت آموزش‌های کارآفرینی و خوداشتغالی قرار گرفتند.

عضو تخصص زنان جوای کار در جامعه

مدیر کل کمیته‌ی امداد امام خمینی استان کردستان در ادامه می‌افزاید: در بحث زنان سرپرست خانوار و تأمین آنهای آنها و در راستای توسعه بسیم اجتماعی زنان، ۲۰۰۰ نفر زن سرپرست خانوار زیر ۵۰ سال در استان بیمه‌ی اجتماعی شدند؛ البته سال گذشته ۵۰۰۰ خانواده در استان با اولویت زنان خانوار، تحت پوشش نظام جامع آموزش خانواده قرار گرفتند.

مشکلات و آسیب‌های درون خانواده‌ها توسط کارشناسان مشاوره جدی و مشاوره خانواده، شناسایی و تحت پوشش برنامه‌ی آموزش قرار گرفتند و با بررسی از کانال‌های مختلف به آنها کمک شده است.

موسی‌نژاد درباره زنان نان‌فروش گفت: وظیفه کمیته امداد جلوگیری از نان‌فروشی نیست، هر چند شغل آنها کاذب است اما وظیفه جمع‌آوری دستفروشان به عهده‌ی ارگان‌های دیگر است؛ ما باید آنها را هدایت کرد و بعد از آموزش و دادن تخصص کافی، این زنان خودسرپرست را وارد بازار کار نماییم. برگرفتن مشکل ما عضو اتحاد افراد جویای کار در جامعه است. به این دلیل است بتوانند وارد بازار کار و چرخه‌ی تولید شوند. این کار هم کمک زیادی به بحث مشاغل و بازار کار می‌کند و هم متناسب با شأن و جایگاه زنان ماست. البته یک دست صدا ندارد و ما برای رسیدن به این اهداف، نیازمند کمک دستگاه‌های ذی‌ربط چون بانک‌های عامل و واحدهای اشتغال هستیم.

محدودیتی در ارائه تسهیلات به مددجویان نداریم

موسی‌نژاد در پایان گفت: نکته‌ی مهم در اینجا این است که همه‌ی زنان ما به شغل‌های کاذب چون نان‌فروشی و... روی نیاورده‌اند، چرا که ما زنان تحت پوششی را داریم که در حال تحصیل در مقطع دکترا هستند و یا شاهد زنانی هستیم که همه‌ی فرزندان ایشان دکتر می‌باشند. ما محدودیتی در ارائه‌ی تسهیلات نداریم؛ اما استان گرفته ۴۸ میلیارد تومان وام قرض‌الحسنه برای ایجاد ۹۳۰۰ شغل به همه‌ی افراد تحت پوشش برای ایجاد اشتغال در مشاغل خانگی، کسب و کار خرد پرداخت شد. لازم به یادآوری است جلوگیری از ایجاد سد معبر در سطح شهر و جمع‌آوری زنان فروشنده در عنوان دستفروش، جزو وظایف شهرداری بوده و نباید کمیته امداد، یک نقش کمکی و در راستای استعدادیابی خانواده‌ها است. تلاش در راستای رسیدن به این امر، جز با همراهی خود خانواده‌ها نتیجه‌ای در بر نخواهد داشت.

رویاک کنعانیان

فردی اقدام به نان‌فروشی می‌کنند و البته اکثریتِ زنان تحت پوشش نهادهای حمایتی همچون کمیته امداد نیز هستند. کمیته امداد باید راهکاری در خصوص جلوگیری از روی آوردن زنان سرپرست خانوار به شغل‌های کاذب چون نان‌فروشی ارائه دهند.

زنان آسیب‌پذیرترین قشر جامعه

در جامعه‌ای ما چند نفر مانند این زنان هستند؟ آن زن نان‌فروش غیرت دارد و زندگی‌اش را این‌گونه می‌چرخاند، اما زنانی هستند که این قدرت را هم ندارند و متأسفانه جامعه آنها را توسری‌خور کرده و گاه دچار قهره می‌شوند.

بسیاری از این گونه زنان در معرض آسیب‌های اجتماعی قرار می‌گیرند و متأسفانه به راه‌هایی منحرف کشیده می‌شوند. چه باید کرد؟ چگونه باید زنان خودسرپرست خانوارمان را از این آسیب‌ها مصون داریم؟ شناسایی این گونه زنان کار مشکلی نیست، می‌شود به راحتی وارد یکی از نهادهای حمایتی شد و یا کسانی (زنان خودسرپرست) که مراجعه می‌کنند صحبت کرد و به راحتی تشخیص داد که هر کدام از آنها چگونه امرار معاش می‌کنند. مزایای این نهادها به حدی نیست که یک زندگی را تأمین کند.

قنبر موسی‌نژاد مدیرکل کمیته امداد امام خمینی استان کردستان در این خصوص گفت: در حال حاضر ۲۶۰۰۰ زن سرپرست خانوار دریافت کردهاند. ۳۳۲۳۶ نفر زن سرپرست خانوار شهری و روستایی تحت پوشش کمیته‌ی امداد امام خمینی است که از این تعداد ۸۴۶۲ زن سرپرست خانوار بالای ۶۰ سال سن دارند. و البته ۲۴۷۷۴ نفر از مددجویان دائمی می‌باشند.

نظام حمایتی جهانی خواهان توانمندسازی خانواده‌های تحت پوشش با دو اولویت زنان سرپرست خانوار و ایتام، توانست تحولی عظیم ایجاد کند.

موسی‌نژاد افزود: در شرایط فریب ۷۰۰۰ هزار یتیم زیر ۱۵ سال داریم که به صورت ماهیانه از طرف ۱۵ هزار نفر حامیت دریافت می‌کنند. البته به علاوه خدماتی که به عنوان مستمری پرداخت می‌شود، خدمات دیگری نیز از طرف کمیته امداد دریافت می‌کنند و البته ۸۰ درصد این خیرین، خارج از استان هستند. اما نکته قابل توجه اینجاست که ما در راستای طرح اشتغال خانواده‌یی با سرپرست زن، توانستیم در بخش مشاغل خانواده، ورود خوبی پیدا کنیم. به این حال کمیته امداد در سال ۹۰ به عنوان دستگاه برتر اشتغال مطرح شد چرا که توانسته بود بیش‌ترین شغل را ایجاد کند. چون مددجویان بنیه‌ی اقتصادی ضعیف دارند و تخصص کافی در راستای ورود به بازار را ندارند، سال گذشته ۱۰ هزار نفر از افراد خانواده‌های تحت پوشش، تحت آموزش‌های کارآفرینی و خوداشتغالی قرار گرفتند.

عضو تخصص زنان جوای کار در جامعه

مدیر کل کمیته‌ی امداد امام خمینی استان کردستان در ادامه می‌افزاید: در بحث زنان سرپرست خانوار و تأمین آنهای آنها و در راستای توسعه بسیم اجتماعی زنان، ۲۰۰۰ نفر زن سرپرست خانوار زیر ۵۰ سال در استان بیمه‌ی اجتماعی شدند؛ البته سال گذشته ۵۰۰۰ خانواده در استان با اولویت زنان خانوار، تحت پوشش نظام جامع آموزش خانواده قرار گرفتند.

مشکلات و آسیب‌های درون خانواده‌ها توسط کارشناسان مشاوره جدی و مشاوره خانواده، شناسایی و تحت پوشش برنامه‌ی آموزش قرار گرفتند و با بررسی از کانال‌های مختلف به آنها کمک شده است.

موسی‌نژاد درباره زنان نان‌فروش گفت: وظیفه کمیته امداد جلوگیری از نان‌فروشی نیست، هر چند شغل آنها کاذب است اما وظیفه جمع‌آوری دستفروشان به عهده‌ی ارگان‌های دیگر است؛ ما باید آنها را هدایت کرد و بعد از آموزش و دادن تخصص کافی، این زنان خودسرپرست را وارد بازار کار نماییم. برگرفتن مشکل ما عضو اتحاد افراد جویای کار در جامعه است. به این دلیل است بتوانند وارد بازار کار و چرخه‌ی تولید شوند. این کار هم کمک زیادی به بحث مشاغل و بازار کار می‌کند و هم متناسب با شأن و جایگاه زنان ماست. البته یک دست صدا ندارد و ما برای رسیدن به این اهداف، نیازمند کمک دستگاه‌های ذی‌ربط چون بانک‌های عامل و واحدهای اشتغال هستیم.

محدودیتی در ارائه تسهیلات به مددجویان نداریم

موسی‌نژاد در پایان گفت: نکته‌ی مهم در اینجا این است که همه‌ی زنان ما به شغل‌های کاذب چون نان‌فروشی و... روی نیاورده‌اند، چرا که ما زنان تحت پوششی را داریم که در حال تحصیل در مقطع دکترا هستند و یا شاهد زنانی هستیم که همه‌ی فرزندان ایشان دکتر می‌باشند. ما محدودیتی در ارائه‌ی تسهیلات نداریم؛ اما استان گرفته ۴۸ میلیارد تومان وام قرض‌الحسنه برای ایجاد ۹۳۰۰ شغل به همه‌ی افراد تحت پوشش برای ایجاد اشتغال در مشاغل خانگی، کسب و کار خرد پرداخت شد. لازم به یادآوری است جلوگیری از ایجاد سد معبر در سطح شهر و جمع‌آوری زنان فروشنده در عنوان دستفروش، جزو وظایف شهرداری بوده و نباید کمیته امداد، یک نقش کمکی و در راستای استعدادیابی خانواده‌ها است. تلاش در راستای رسیدن به این امر، جز با همراهی خود خانواده‌ها نتیجه‌ای در بر نخواهد داشت.

سرویس حوادث: **ناصر خادیان**
جدول و معلومات عمومی: **مادح نظری**
صفحه‌آرا: **تاری عبدی**
حروفچینی: **لعلا زارع، شریفه سلیمی**
تصویرساز و گرافیست: **جمیله زندپور، نگین وکیلی**
گزارش و خبر: **شیوا گنجی، ناهید نقشبندی**
مدیر داخلی و روابط عمومی: **نسرین وکیلی**
امور کردستان عراق: **لیندا کریمی**
دفتر تهران: **مهران اسدی**
چاپ و لیتوگ

در باب دموکراسی لیبرال و ناهمخوانی بنیادهای نظری آن در غرب مسیحی و شرق اسلامی؛

دموکراسی بومی با خطوط نقطه‌چین

فردین مولودی

سرآغاز: از پایان سده‌ی نوزدهم انگاره‌ای در غرب پدید آمد که بر پایه‌ی آن جوامع اسلامی هرگز به دموکراسی دست نمی‌یابند و پیوسته تسلیم آنترناتیو از سلطه و شورش خواهند بود؛ این اندیشه با همه‌ی انتقادهای تندی که برانگیخته است هنوز اثری از حقیقت در آن دیده نمی‌شود پنهان دارد. طباطبایی آن‌که کسی هم در کشورهای اسلامی با درست تر گفته شود کسی از زاویه‌ی مبانی اسلامی در پی پاسخ دادن به آن برنیامده است. این بحث موجب ایجاد انگیزه‌ها در بررسی مبانی ادراکی الگوی دموکراسی در سرزمین‌های اسلامی شد.

«ایزنشتاد» که در سرتاسر این نوشتار به گونه‌ایی خود را نشان می‌دهد نقش تعیین‌کننده دین در نظم اجتماعی، مشروعیت سیاسی و راهکارهای مربوط به آن‌هاست، بر پایه‌ی تجربه‌ی تاریخی اروپا از یکسو و تجربه‌ی تاریخی ایران و نقشی که اسلام در زمینه‌های گوناگون زندگی مسلمانان بازی کرده است و از سوی دیگر، به گونه‌ای منطقی به دیدگاه تمدن‌های ایزنشتاد نزدیک می‌شویم که ادیان بزرگ را سنگ‌بنای تمدن‌ها دانست و بر آن است نظام‌های سیاسی هریک به گونه‌ای برخاسته از رویکرد این جهانی و آن جهانی ادیان هستند. در نتیجه می‌خواهیم بدانیم که آیا اسلام اجتماعی یک الگوی دموکراسی خاص خود را می‌دهد یا نه؟ و اگر پاسخ مثبت است آن چگونه الگویی خواهد بود. ما همچنان به این مفروضه نیز پای می‌فشاریم که دموکراسی بخشی از توسعه‌ی سیاسی است و توسعه هم به معنای به کار گرفتن همه‌ی توانمندی‌ها و امکاناتی است که در یک حوزه یا مقوله وجود دارد؛ بنابراین در فرآیند توسعه در یک جامعه، با موضوع بهره‌گیری بهینه از همه‌ی ظرفیت‌ها روبه‌رو هستیم که نیروی انسانی، شرایط پیرامونی، نهادها، امکانات و فناوری و... را در برمی‌گیرد.

ویژگی‌های توسعه سیاسی در غرب

این عنوان فرعی در گرو پذیرفتن این مفروضه است که ما با یک تجدد روبه‌رو نیستیم؛ بلکه قرائت‌های گوناگون و روبکردهای متفاوتی از تجدد وجود دارد و مفاهیم بنیادی و راهکارهای آن از جامعه‌ای به جامعه‌ای دیگر متفاوت است و این خود به ما اجازه می‌دهد به جای انکار یا یکسره پذیرفتن دموکراسی غربی در ایران و جوامع اسلامی، در پی نشانه‌هایی از دموکراسی ویژه‌ی خود باشیم یا سازه‌هایی پیدا کنیم که به ما اجازه دهد خطوط یک دموکراسی بومی را به صورت نقطه‌چین ترسیم کنیم. اگر این فرضیه با شکست روبه‌رو شود شاید به این نتیجه برسیم که به دلایل گوناگون از جمله تاریخ و جغرافیا و دیگر عوامل بنیادی، مسخ گفتن از دموکراسی به هر صورت و نوعی که باشد، در این بخش از جهان بیهوده است.

دیرینه‌شناسی دموکراسی غربی را می‌توان از دو سو آغاز کرد؛ یکی تاریخ و دیگری اندیشه و متدولوژی برای فرآیند دموکراسی در غرب اهمیت بی‌چون و چرا دارد. به ویژه که این الگوها پیش از پیدایش دین مسیح وجود داشته است؛ زیرا با آیین مسیحی با سنتی روبه‌رو بود که چارای جز پذیرش آن نداشت و این گونه‌های ناقص دموکراسی هنگامی که با مجوز دین همراه شد، راه تکوین و پیشرفت خود را یافت. در همان حال وقتی خوب دقت می‌کنیم می‌بینیم که دموکراسی در غرب مانند هر جای دیگری در جهان، چیزی جز یک آرمان دست‌نیافتنی نبوده و نیست. پدران بنیان‌گذار دموکراسی غربی هم به زودی دریافتند که نه تنها حکومت مردم بر مردم عملی نیست بلکه از دیدگاه مصلحت عمومی هم هیچگاه نمی‌توان زمام کارهای جامعه را به دست توده‌های عوام سپرد. «روبرت میخلز» که این جمله را از «روسو» نقل می‌کند که این خلاف طبیعت است که اکثریت حکومت کند و اقلیت حکومت شود. می‌خواهد نشان دهد که این آرمان دست‌نیافتنی نیازمند حک و اصطلاحاتی جدی است؛ زیرا با آیین مسیحی با سنتی منحرف سازد. پس از این خواهیم گفت که اگر دموکراسی غیر غربی و برای نمونه ایرانی، امکان‌پذیر باشد در همین حک و اصلاحات است. تحدیلی که در همین حال وقتی فرمول مشهور «حکومت مردم برای مردم بر مردم» پدید آورد و گفت بر حکومت نخبگان برگزیده مردم بر مردم؛ نتوانست چیزی از عنوان پلیارشی (یعنی چندگانگی کانون‌های قدرت) که «رابرت دال» به کار گرفت به واقعیت نزدیک‌تر باشد؛ باز هم فرسنگ‌ها از دموکراسی دوریم. حقیقت دموکراسی غربی هم در همین نکته نهفته است که از دید غربی‌ها مردمان راضی‌تر و برق در مجموع و کاهش ۱۳/۵ درصدی در بخش خانگی بودیم.تحقیقات به میزان ریالی صرفه‌جویی ناشی از کاهش مصرف برق اشاره کرد و گفت: اگر بخواهیم میزان مصرف انرژی صرفه‌جویی شده را به مگاوات و ریال محاسبه کنیم متوجه می‌شویم که از کاهش ۴۵ مگاوتی مصرف در مجموع ۳۵ میلیارد ریال در زمینه تولید انرژی جدید صرفه‌جویی شده است. استان کردستان با داشتن متوسط حدود ۵۰۰ میلی‌متر بارندگی در سال یکی از استان‌هایی در باران کشور است که پیش از این میزان قابل توجهی از این بارندگی‌ها از استان و کشور خارج می‌شد. یکی دیگر از دستاوردهای نظام در کردستان مهار این آبهاست جا که مسئولان مربوطه با بی برنی به اهمیت و ارزش این نعمت خداداد در استان و ایران وجود دارند که ۸۶ درصد آنها در بخش خانگی قرار دارند و مابقی در تعرفه‌های تجاری، کشاورزی و صنعتی هستند.

نجیان با اشاره به وضعیت شبکه برق در استان تصریح کرد: کردستان از استان‌هایی است که صد درصد جمعیت شهری و روستایی آن از نعمت برق برخوردارند و هیچ روستایی وجود ندارد که برق نداشته و یا استفاده از انرژی خورشیدی بپردازد. وی با اشاره به تأثیر قانون هدفمندسازی یارانه‌ها در مصرف برق استان خاطرنشان کرد: خوشبختانه اجرای این قانون کمک شایانی به کاهش مصرف برق در استان نمود به گونه‌ای که در ۹ ماه اول سال جاری به نسبت ۹ ماه اول سال گذشته شاهد کاهش ۴/۳ درصدی مصرف برق در مجموع و کاهش ۱۳/۵ درصدی در بخش خانگی بودیم.تحقیقات به میزان ریالی صرفه‌جویی ناشی از کاهش مصرف برق اشاره کرد و گفت: اگر بخواهیم میزان مصرف انرژی صرفه‌جویی شده را به مگاوات و ریال محاسبه کنیم متوجه می‌شویم که از کاهش ۴۵ مگاوتی مصرف در مجموع ۳۵ میلیارد ریال در زمینه تولید انرژی جدید صرفه‌جویی شده است. استان کردستان با داشتن متوسط حدود ۵۰۰ میلی‌متر بارندگی در سال یکی از استان‌هایی در باران کشور است که پیش از این میزان قابل توجهی از این بارندگی‌ها از استان و کشور خارج می‌شد. یکی دیگر از دستاوردهای نظام در کردستان مهار این آبهاست جا که مسئولان مربوطه با بی برنی به اهمیت و ارزش این نعمت خداداد در استان و ایران وجود دارند که ۸۶ درصد آنها در بخش خانگی قرار دارند و مابقی در تعرفه‌های تجاری، کشاورزی و صنعتی هستند.

نجیان با اشاره به وضعیت شبکه برق در استان تصریح کرد: کردستان از استان‌هایی است که صد درصد جمعیت شهری و روستایی آن از نعمت برق برخوردارند و هیچ روستایی وجود ندارد که برق نداشته و یا استفاده از انرژی خورشیدی بپردازد. وی با اشاره به تأثیر قانون هدفمندسازی یارانه‌ها در مصرف برق استان خاطرنشان کرد: خوشبختانه اجرای این قانون کمک شایانی به کاهش مصرف برق در استان نمود به گونه‌ای که در ۹ ماه اول سال جاری به نسبت ۹ ماه اول سال گذشته شاهد کاهش ۴/۳ درصدی مصرف

بخش بایانی

به بهانه نزدیکی به ایام هفته دولت و تجلیل از خدمات نظام در کردستان

کردستان، آیینه دستاوردهای ارزشمند نظام

رویا امیری

نوسعه‌ی روستایی

معاون عمرانی استاندار کردستان با اذعان به اهمیت و جایگاه روستاها در توسعه منطقه می‌گوید: خوشبختانه شاخص فعالیت‌های انجام شده در بخش روستایی استان، در بسیاری از شاخص‌ها از میانگین کشوری نیز فراتر رفته است.

وی افزود: برخورداری روستاهای بالای بیست خانوار جمعیت در استان از آب آشامیدنی، افزایش سرانه‌ی بهداشت و درمان و توسعه زیرساخت‌های مخابراتی از مهمترین برنامه‌های انجام شده است و در مجموع با ارتقاء شاخص‌های زندگی و محرومیت‌زدایی در مناطق روستایی در مواردی شاهد مهاجرت معکوس به روستاهای استان هستیم. اما گازرسانی به عنوان یکی از برجسته‌ترین شاخص‌های رفاهی یک دیگر از دستاوردهای ماندگار نظام در کردستان است.

با توجه به فعالیت‌های انجام شده در توسعه‌ی گازرسانی به روستاهای استان کردستان می‌توان اذعان کرد در این زمینه فعالیت‌های بیشتری در مقایسه با استان‌های همجوار و میانگین کشوری انجام شده و علی‌رغم کوهستانی و صعب‌العبور بودن استان، لوله‌های گاز از دل کوه‌های سخت عبور کرده و به روستاهای نقطه مرزی هم رسیده است. مدیرعامل شرکت گاز استان کردستان گفت: زیرساخت‌های گاز در روستاهای استان به ۲۸ درصد افزایش یافته و تعداد روستاهای برخوردار استان از گاز طبیعی به ۴۶۴ روستا رسیده است.

مهدوی افزود: ضریب نفوذ گاز در جمعیت شهری استان هم با گازرسانی به ۲۲ شهر به ۹۹/۶ درصد رسیده است.

وی ادامه داد: در حال حاضر ۲۹۶ هزار مشترک شامل ۲۲۸ هزار مشترک شهری و ۶۸ هزار مشترک روستای تحت پوشش شبکه گاز طبیعی در استان کردستان قرار دارند.

برق‌رسانی

از دیگر شاخص‌های توسعه استان کردستان و موجودیت‌زدایی از چهره این استان می‌توان به برق‌رسانی اشاره کرد.

نجیانی مدیر عامل توزیع نیروی برق استان کردستان با اعلام پایان برق‌رسانی به تمام نقاط استان در سال جاری گفت: روستاهای کمتر از ده خانوار و مناطق کوهستانی استان که امکان برق‌رسانی فیزیکی به صورت شبکه‌های برای آنها مقدور و مقرون به صرفه نبود با استفاده از انرژی خورشیدی از نعمت برق برخوردار شدند. وی همچنین به وضعیت توزیع برق کردستان اشاره کرد و گفت: در حال حاضر بیش از ۴۸۰ هزار مشترک برق در استان وجود دارند که ۸۶ درصد آنها در بخش خانگی قرار دارند و مابقی در تعرفه‌های تجاری، کشاورزی و صنعتی هستند.

نجیان با اشاره به وضعیت شبکه برق در استان تصریح کرد: کردستان از استان‌هایی است که صد درصد جمعیت شهری و روستایی آن از نعمت برق برخوردارند و هیچ روستایی وجود ندارد که برق نداشته و یا استفاده از انرژی خورشیدی بپردازد. وی با اشاره به تأثیر قانون هدفمندسازی یارانه‌ها در مصرف برق استان خاطرنشان کرد: خوشبختانه اجرای این قانون کمک شایانی به کاهش مصرف برق در استان نمود به گونه‌ای که در ۹ ماه اول سال جاری به نسبت ۹ ماه اول سال گذشته شاهد کاهش ۴/۳ درصدی مصرف

بالغ بر ۹۳۸ هزار نفر از جمعیت استان تحت پوشش خدمات آب و فاضلاب قرار دارند که برای این میزان ۲۵۰ هزار فقره انشعاب آب (۹۹/۵ درصد جمعیت استان) و ۳۳۰ هزار فقره انشعاب فاضلاب (۹۷/۵ درصد جمعیت استان) واگذار شده که تا حال بالغ بر ۳۹۰۰ کیلومتر شبکه آب و ۱۷۰۰ کیلومتر شبکه فاضلاب اجرا شده است. علیرضا تختشاهی در ادامه خاطرنشان ساخت: در حال حاضر ۴ واحد تصفیه‌خانه آب و ۳ واحد تصفیه‌خانه فاضلاب در استان در حال ارائه خدمات در دو بخش آب و فاضلاب به شهروندان محترم استان می‌باشد که در این راستا ۱۶۹ حلقه چاه فعال، ۱۴ واحد آزمایشگاه آب و ۳ واحد آزمایشگاه فاضلاب در سطح استان فعال هستند. وی با اشاره به تامین آب بلند مدت در سطح شهرهای استان گفت: مجموعه اقداماتی که در طول این سال‌ها در بسیاری از شهرهای استان در راستای تأمین آب مطمئن و دایم صورت گرفته در قالب ایجاد سدها و پروژه‌های برای توسعه تصفیه‌خانه‌های آب بوده است. خوشبختانه این مهم هم به صورت ویژه دنبال می‌شود و احداث این سدها تأثیر بسیار مهمی در تأمین بلندمدت آب شهرهای استان داشته و با توجه به سیاست دولت و وزارت نیرو در این بخش، تأمین بلندمدت آب مصرفی شهرهای استان از این سدها به دوستر کار قرار دارد و در ۹ شهر بزرگ استان به عنوان تکلیف اصلی مطرح و در این راستا اقدامات مهمی صورت گرفته است، به طوری که آب مصرفی شهرستان‌های سقز و بانه از سد چراغویس و عباس‌آباد، قروه از سد تولار نزنجر، کامیاران از سد کاوشان، بیجار از سد سیاژاخ، یاسوکند از سد شیخ بشارت و مریوان از سد گاران تأمین خواهند شد و در ۲ شهر سنندج و دیواندره که ۴۰ درصد جمعیت استان را شامل می‌شود با تأمین آب مصرفی آنها از سدهای وحدت و سیاژاخ و همچنین احداث و به کارگیری از کل ظرفیت تصفیه خانه‌های آب و با استفاده از روش‌ها و ابزارهای مدیریتی، فنی و علمی مشکل کمبود آب به طور کلی مرتفع شده است. تختشاهی با اشاره به بازسازی شبکه‌های آب استان افزود: از دفع بیماری‌های آبی و فاضلابی تاکنون بالغ بر ۸۴۰ کیلومتر از شبکه‌های ایرسانی استان را بازسازی کردیم و به همین میزان هم توسعه شبکه آب داشته‌ایم و هم اکنون بیش از ۸۰ درصد شبکه‌های آب استان جزو شبکه‌های سالم و نو هستند و همان طور که اشاره شد برای ۲۰ درصد بقیه هم بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته سالانه ۸۰ کیلومتر از شبکه‌های آب استان را بازسازی می‌کنیم. بر این اساس شاخص‌های گفته شده که همگی از شاخص‌ها و لوازم توسعه هستند اکنون پیشرفت، آبادانی و رفاه را در استان به نحو چشمگیری افزایش داده‌اند. نکته قابل توجه در این زمینه توجه به عدالت اجتماعی و ارتقای وضعیت رفاهی و معیشتی در نقاط روستایی و کم‌برخوردار استان است خاصه با توجه به وضعیت مناسب این شاخص‌ها زمینه‌ها و حرکت شتابنده توسعه پایدار و متناسب استان را فراهم کرده است.

در باب شخصیت فرزندان و شیوه تربیتی والدین؛

کمال‌جویی مفرط والدین، علت وسواس فرزندان

عبدالله محمدی‌عیسی‌آباد

بخش سوم

«وست و فارنیگتون» دریافتند که کودکانی که مورد بی‌رحمی واقع شده‌اند، والدین آن‌ها سهل‌انگار و غفلت‌کننده بوده‌اند، انضباط خشن و ناپایدار اعمال کرده‌اند و یا فاقد تعامل کافی با کودکان خود بوده‌اند بیشتر به اختلالات کرداری و بزهکاری مبتلا شده‌اند. «رانر» نیز دریافت که تجارب تلخ زندگی خانوادگی در دوران کودکی موجب به وجود آمدن مشکلات رفتاری بعدی چون جدایی در ازدواج و بزهکاری می‌گردد. در گزارش «ماسن» تحقیقات با ثبات قابل ملاحظه‌ای نشان می‌دهند که شیوه‌های انضباطی به شکل افراطی بزهکاران اندازه محدود و همراه با تنبیه بدنی به جای توضیح دادن برای آن‌ها بوده است. روابط آنان با یکدیگر بیشتر مبتنی بر خصومت، فقدان روح همبستگی، طرد، بی‌تفاوتی، نفاق و بی‌احساسی بوده و والدین برای نوجوانان خود کمترین آمال و آرزو را داشته، نسبت به وی متخاصم و نسبت به مدرسه بی‌تفاوت و خود دارای مشکلات متعدد شخصیتی بوده‌اند. «بلینگبورن» نحوه‌ی نگرش والدین نسبت به کودک را در زمره عواملی می‌داند که کودک را در معرض خطر روان‌شناختی قرار می‌دهد. توجه بیش از اندازه، محافظت زیاد، اضطراب زیاد درباره‌ی کودک، وجود انضباط بیش از اندازه در خانواده و یا فقدان آن، وجود خصومت، اظهار نارضایتی، تحقیر، سرزنش کردن، طعنه زدن، تمسخر، عدم به‌کارگیری تشویق و تمجید، عشق و فهم ذهن در حال رشد کودک و این‌که چه جیزی به کودک می‌دهد و چه جیز غیرطبیعی است از جمله این عوامل هستند. «فارنیگتون و مک کورد» اظهار می‌دارند که تنبیه خشن بدنی، طرد کودک و بی‌ثباتی انضباط ممکن است کودک را برای رفتار ضد اجتماعی، پرخاشگرانه و بزهکارانه آماده نماید. «فرالدی» عقیده دارد که تشویق والدین درباره نضج و پختگی اجتماعی کودک و اجتناب آن‌ها از تنبیه بدنی رابطه مثبتی با رشد اعتماد به نفس کودک دارد. «ارتوهورسوف» عقیده دارند که والدینی که بیش از اندازه از کودک خود عیب‌جویی و انتقاد می‌کنند آن‌ها را بیشتر مستعد ابتلا به مشکلات رفتاری و عاطفی می‌نمایند.

رشد وجدان کودک به مقدار زیادی بستگی به روابط او با والدین و یا جانشین آن‌ها دارد. نظام رزاهای فرد معمولاً از راه روابط وی با والدین از طریق همانندسازی ایجاد می‌شود و بر محبت و اعتماد استوار می‌باشد، در افراد ضد اجتماعی فرایند همانندسازی مشکل‌دار است. سابقه این افراد وجود مشکلات با والدین یا مراجع قدرت در اوان زندگی دیده می‌شود. به نظر می‌رسد که این سابقه با موضوع والدینی مربوط می‌باشد که معمولاً غیرمنطقی، بی‌رحم، ریاکار و بی‌ثبات هستند. کودک در پیوند خاص خود به هر یک از والدین به عنوان سرمنشق یا منبع امن دچار مشکل می‌باشد؛ زیرا مهر و محبت و اعتماد متقابل دوجانبه وجود ندارد. «کانر» کمال‌جویی مفرط والدین را علت وسواس فرزندان آن‌ها می‌داند. «آدامو» والدین افراد وسواسی را افرادی نامنعطف، قراردادی، واجد دوسوگرایی در ارتباط با فرزندانشان می‌داند. مادران کودکان دارای لکنت زبان نیز به عنوان افرادی مضطرب، فزون حمایت‌کننده، نامنعطف، فاقد گرمی عاطفی، ناایمن و ناراضی و واجد بازخوردهای متناقض توصیف شده‌اند. در مطالعه‌ای که توسط «رضا کرمی‌نوری» درباره رفتار انزوطلبی و ارتباط آن با ساخت خانواده بر روی ۲۶۷ دانش‌آموز پسر مدارس راهنمایی در تهران انجام شده، این نتیجه به دست آمد که رفتارهای پرخاشگرانه و انزواطلبی از شایع‌ترین مشکلات رفتاری دانش‌آموزان است که با افزایش سن نیز بیشتر می‌شود. عوامل تحصیلی و خانوادگی به عنوان عوامل مستعدکننده شناخته شده‌اند و سهم رفتار بدران که بیشتر پرخاشگرانه و خصمانه بوده در بروز این مشکلات زیاد بوده است. برخی محققین دریافته‌اند که تعامل کمی در بین اعضای خانواده کسانی که ترک تحصیل می‌کنند نسبت به کسانی که به دانشگاه می‌روند وجود دارد؛ آن‌ها معتقدند گروه دوم در اوقات فراغت وقت بیشتری را با هم صرف می‌کنند و خوشحالی و دلبستگی در خانواده‌های آنان بیشتر است. در یک مطالعه انجام شده در اصفهان بر روی نوجوانان، ۷۶ درصد از دانش‌آموزان ابراز داشتند که بدر و مادر را دوست می‌دارند ولی متأسفانه مورد بی‌مهری و عدم درک قرار می‌گیرند.

بسیاری از پژوهشگران به مطالعه رابطه بین خانواده‌های منزلزل و مشکلات رفتاری کودکان پرداخته‌اند. خانواده منزلزل دارای شرایط و اوضاع احوال گوناگونی است که برخی از مظاهر آن اختلافات خانوادگی، جدایی، طلاق و یا مرگ والدین است. در این نوع خانواده‌ها مناسبات والدین با یکدیگر و با فرزندانشان طبیعی نیست و این امر می‌تواند منجر به بروز بسیاری از مشکلات در فرزندان آن‌ها شود. بررسی‌های «رنه اسپیتز» در آمریکا اهمیت رابطه کودک و مادر را از نظر رشد هوشی و جسمانی نشان می‌دهد. در بررسی وی کودکان مورد مطالعه به دو گروه تقسیم شده بودند، کودکانی که از مادر جدا بودند و کودکانی که با مادرانشان زندگی می‌کردند. هر دو گروه از هر نظر مشابه بودند و تفاوت آن‌ها از نظر عاطفی بین آن‌ها بسیار است. از مقایسه دو گروه از نظر هوشی، رشد بدنی، حافظه، ادراک و سازگاری‌های اجتماعی، «اسپیتز» نتیجه گرفت رشد کودکانی که با مادرانشان زندگی می‌کردند در همه زمینه‌ها به مراتب بیشتر از کودکانی بوده جدا از مادر زندگی می‌کردند. نقش آشکار خانواده آشفته در پزهکاری توسط بسیاری از محققین گزارش شده است

ادامه دارد...

یادداشت

تأملی بر پیدایش و ماهیت عرفان‌های نوظهور؛

ناتوی فرهنگی باطعم عرفان

فواد سلیمانی

بخش اول

پیش‌درآمد: عرفان‌های نوظهور، عرفان‌های کاذب یا عرفان‌های نوپدید و القایی از این قبیل همگی اسم‌هایی‌اند برای پدیده‌ای که آمروزه تحت این عناوین بسیاری از جوانان را در کشورهای دنیا از جمله ایران به خود مشغول کرده و در کام خود فرو برده است. اگر بخواهیم به واکاوی ریشه این مسأله بپردازیم می‌توانیم عوامل مختلفی اشاره کنیم. در کشور ما این، مقام معظم رهبری بحث تهاجم فرهنگی، شیخوین فرهنگی و جدیداً هم اصطلاح ناتوی فرهنگی را مطرح کرده‌اند که مطمئناً موضوع پیدایش چنین عرفان‌های کاذبی در کشور نمی‌تواند بیرون از دایره‌ی هدف قرار داده‌شده از جوانان این مرز و بوم باشد. علاوه بر آن با توجه به این که این موضوع پدیده‌ای جهانی می‌باشد به نظر می‌رسد علت ظهور و بروز و جذب مخاطب زیاد این گروه‌ها در جهان، فرامطقه‌ای نیز باشد.

تولید ذهن بشر، نه خالق بشر

با تأملی دقیق در این موضوع به نظر می‌رسد مهم‌ترین عامل پدیداری چنین موضوعی را می‌توان ریشه در تحریفاتی دانست که از ابتدا در دین مسیحیت به وجود آمده و همچنین فشارها و رفتارهای خشنی که این دین بر بیروان خود وارد نموده که به دنبال آن باعث انقلابی در داخل مسیحیت و به وجود آمدن پروتستانیزم و تبع، باعث به وجود آمدن مادی‌گری و سکولاریزم با همان جدایی دین از سیاست گردید. تفاوت عرفان با این مسأله چه ریطی با مسأله عرفان‌های نوظهور دارد؛ وقتی در همین نکته نهفته است که سکولاریزم کارکرد و ماهیت اصلی دین که همان مجموعه‌ی بایدها و نبایدها، ارزش‌ها و اعتقاداتی که زندگی مادی و معنوی انسان‌ها تأمین می‌کند را از بشریت عصر حاضر گرفته و این مسأله یکی از جدی‌ترین چالش‌های انسان عصر کنونی است. با بررسی آثار و سخنان و روش به اصطلاح سلوکی رهبران این فرقه‌های کاذب، به وضوح می‌بینیم که انحرافات و فقدان معنویت و روحانیت در دنیای کنونی و مدرن به تبع آن باعث به وجود آمدن این فرقه‌های انحرافی و دروغین و جذب مخاطبین زیاد به ویژه در خارج از ایران شده است. به تدریج با ظهور وسایل ارتباطی مختلف، این موضوع نیز در داخل کشورمان مخاطبینی را به خود جذب کرد. عرفانی که به اسم مراقبه، عشق، شادی، آرامش، جشن و پایکوبی شروع و به مستی، افیون، مواد مخدر، گوشه‌گیری و روابط نامشروع آزاد زن و مرد و اصطلاحا با هم باشی و پیگرایی منتهی می‌گردد.

همان‌طور که می‌دانیم قرن ۲۱ را برخی قرن «ورشناسی و بحران روحی» می‌دانند. قرنی که بشر امروزی تحت تأثیر تفکراتی که برساخته‌ی نگاه‌های مادی و اومانیستی (انسان محوری) به خود و پیرامون خود می‌باشد، با رمال‌های متعددی روبرو شده است که عطش درونی و فطری او را هرگز سیراب نکرده، راهی دایمی گشته در خانه به خاطر فاطمه با همسرم مرتب جر و بحث داریم. نمی‌دانم چه کنم، از یک طرف اقت تحصیلی فاطمه، از یک طرف تغییرات ظاهری که در او ایجاد شده که به هیچوجه در شأن خانواده نیست، درگیری مستمر با فاطمه به یک بود، همین موضوع باعث شد که من بیش‌تر به طرف دوستانم کشیده شوم و برای فرار از این تنش‌ها با فاطمه صحبت کنم. بعد از این‌که مادر از اتاق خارج شد دختر یک نفس بلندی حاکی از عصبانیت کشید.

درآمدن از تنهایی

نوجوانان غالباً به توصیه‌های دوستان خود روی می‌آورند و از آنان آرامش می‌خواهند؛ دوستان غالباً به نوجوانان در کسب مهارت‌های اجتماعی و هویت کمک می‌کنند. گفتم خوب حالا تو بگو جریان از چه قرار است. او گفت مادرم فکر می‌کند هنوز در آن شهر کوچک زندگی می‌کنیم، او ما درک نمی‌کند. من دوست ندارم انگشت‌نمای دیگران باشم تا موقعی که چادر داشتم مجبور بودم تنها در گوشه‌ای از کلاس بمانم. با هیچکس نمی‌توانستم صحبت کنم. احساس بدی داشتم، افسرده شده بودم. برای درس تمرکز نداشتم، دوست نداشتم تنها بمانم، می‌خواستم ما تحویل بگیرند، احساس تنهایی شدیدی داشتم. این بود که تصمیم گرفتم چادر را کنار بگذارم. دوست داشتم مثل بقیه بچه‌ها زیبا و امروزی باشم؛ مثل آن‌ها لباس بپوشم، موهایم را مثل آن‌ها آرایش کنم. با این تغییرات کم‌کم جذب بچه‌ها شدم. کم‌کم حرفی برای گفتن داشتم و ارتباطاتم با دوستانم قوی‌تر شد و با تنهایی درآمدم. شب‌ها که تنها می‌آمدم ارتباط تلفنی خود را با دوستانم حفظ کردم. در مدرسه احساس آرامی می‌کردم ولی در خانه اوضاع برعکس شده بود و مرتب سر من با فاطمه به یک بود؛ همین موضوع باعث شد که من بیش‌تر به طرف دوستانم کشیده باشد تا به تنهایی با فاطمه صحبت کنم. بعد از این‌که مادر از اتاق خارج شد دختر یک نفس بلندی حاکی از عصبانیت کشید.

درآمدن از تنهایی

نوجوانان غالباً به توصیه‌های دوستان خود روی می‌آورند و از آنان آرامش می‌خواهند؛ دوستان غالباً به نوجوانان در کسب مهارت‌های اجتماعی و هویت کمک می‌کنند. گفتم خوب حالا تو بگو جریان از چه قرار است. او گفت مادرم فکر می‌کند هنوز در آن شهر کوچک زندگی می‌کنیم، او ما درک نمی‌کند. من دوست ندارم انگشت‌نمای دیگران باشم تا موقعی که چادر داشتم مجبور بودم تنها در گوشه‌ای از کلاس بمانم. با هیچکس نمی‌توانستم صحبت کنم. احساس بدی داشتم، افسرده شده بودم. برای درس تمرکز نداشتم، دوست نداشتم تنها بمانم، می‌خواستم ما تحویل بگیرند، احساس تنهایی شدیدی داشتم. این بود که تصمیم گرفتم چادر را کنار بگذارم. دوست داشتم مثل بقیه بچه‌ها زیبا و امروزی باشم؛ مثل آن‌ها لباس بپوشم، موهایم را مثل آن‌ها آرایش کنم. با این تغییرات کم‌کم جذب بچه‌ها شدم. کم‌کم حرفی برای گفتن داشتم و ارتباطاتم با دوستانم قوی‌تر شد و با تنهایی درآمدم. شب‌ها که تنها می‌آمدم ارتباط تلفنی خود را با دوستانم حفظ کردم. در مدرسه احساس آرامی می‌کردم ولی در خانه اوضاع برعکس شده بود و مرتب سر من با فاطمه به یک بود؛ همین موضوع باعث شد که من بیش‌تر به طرف دوستانم کشیده

آسیب‌شناسی الگوهای رفتاری در نوجوانی و علاقه به مُد؛

نوجوانان خودمختار

تهیه و تنظیم: رضا افشار، کارشناس مشاوره

ماجرا: پرونده روی میز نشان می‌داد که فاطمه دختر ۱۵ ساله‌ای است که در کلاس اول دبیرستان مشغول به تحصیل است. در باز شد و دختری جوان با روپوشی نسبتاً تنگ و کوتاه، با شالی که فقط قسمت وسط موهایش را پوشانده و موهایی به اصطلاح سیخ سیخی، کفش‌های اسپرت و ورزشی و کوله‌پشتی روی دوشش با خانمی چادری وارد اتاق شدند. آن‌ها با فاصله از هم نشستند. از آن‌ها خواستم که علت مراجعه خود را توضیح دهند. مادر شروع به صحبت کرد که مدتی است با دخترش دچار مشکل شده‌اند. توضیح داد که تا سوم راهنمایی دختری بسیار سر به زیر بود و شنوانت خانواده را رعایت می‌کرد تا آن موقع در شهرستانی زندگی می‌کردند. دختر مثل سایر دختران پوشش مناسبی داشت؛ از نظر تحصیلی هم بسیار موفق بود. او گفت حدود ۲ سال است که به ... آمدیم و در این منطقه ساکن شدیم. سال اول دبیرستان، فاطمه را در یک مدرسه‌ی غیرانتفاعی ثبت‌نام کردیم و از همان موقع مشکلات ما شروع شد. اوایل سال دوّمی فاطمه از مدرسه برمی‌گشت بسیار عصبی بود، با ما کم‌تر صحبت می‌کرد. با خواهر و برادرش سر نازارگاری داشت و بعد از مدتی به من اعتراض کرد که دوست ندارم مرا به مدرسه ببرید، من دیگر بزرگ شده‌ام، بچه‌ها مسخره‌ام می‌کنند که چرا مادرت تو را به مدرسه می‌آورد، می‌خواهم خودم بروم. علی‌رغم مخالفت‌های پدر مجبور شدم به او اجازه دهم که تنها به مدرسه برود، ولی دلم طاقت نیاورد و چند بار دورادور مراقبش بودم؛ می‌دیدم که نزدیک مدرسه که می‌رسد چادرش را درآورده و در کیفش می‌گذارد. موضوع را با او در میان گذاشتم که چرا این کار را می‌کنی؟ گفت تنها دختر چادری در مدرسه، من هستم. بچه‌ها مرا تحویل نمی‌گیرند و با دیدی خاص به من نگاه می‌کنند. از طرفی مطلع قیض تلفن به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش یافت و این موضوع موجب اعتراض شدید پدرش شد. از طرف دیگر پس از مراجعه به مدرسه و جویا شدن وضع تحصیلی او متوجه شدیم که افت شدیدی کرده و سال اول دبیرستان را با نمرات بسیار پایینی پشت سر گذاشت. از اسال هم از نظر وضع ظاهری خودش دچار تغییرات شدیدی در خودش ایجاد کرده که پدرش مرتبا سرزنش می‌کند. و بخاطر این قضیه مرتبا با فاطمه بحث داریم. شب‌ها که می‌آید ارتباط تلفنی خود را با دوستانم حفظ کردم. در مدرسه احساس آرامی می‌کردم ولی در خانه اوضاع برعکس شده بود و مرتب سر من با فاطمه به یک بود؛ همین موضوع باعث شد که من بیش‌تر به طرف دوستانم کشیده شوم و برای فرار از این تنش‌ها به خانه می‌رسیدم ترجیح می‌دادم که به اتاقم بروم و کم‌تر بیرون بیایم. محیط خانه ما پر تنش شده، احساس راحتی نمی‌کنم. از این‌که باعث دعوای آن‌ها می‌شوم ناراحتم.

نوجوانان چگونه بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند؟

یکی از ویژگی‌های سنین نوجوانی، کاهش مدت زمانی است که نوجوان با خانواده‌اش می‌گذراند. در پژوهشی که در خصوص گذران اوقات فراغت صورت گرفته نشان می‌دهد که نوجوانان در سال آخر دبیرستان فقط ۱۲ درصد از اوقات بیکاری خود را با خانواده‌ی خویش می‌گذرانند. این قطع ارتباط لزوماً مشکل از روابط خانوادگی نیست، بلکه معلول نیروهای تأثیرگذار بیرون از خانواده، دسترسی بیدا کردن به ماشین و تلاش نوجوانان جهت استقلال بیشتر از آن به آن کمک می‌کنند و نقش یک دوست فهیم را برای آن‌ها بازی می‌کنند. هم همسالان نوجوان نیز تحت همان فشارها و استرس‌ها هستند، فرض را بر این می‌گذارند که درد آن‌ها را می‌فهمند. نوجوانان غالباً به توصیه‌های دوستان خود روی می‌آورند و از آنان آرامش می‌خواهند. دوستان غالباً به نوجوانان در کسب مهارت‌های اجتماعی و هویت کمک می‌کنند. گروه همسالان به نوجوانان جهت ورود به دنیای بزرگسالی نیز نقش ارزیابی اعمال خود بیردازند. وقتی نوجوانان از لحاظ هیجانی خود مخاترثر می‌شوند و از پدر و مادرشان کم‌تر بت می

رواڵەی بۆچوونی ئیمام موحەممەدی غەزالی(د.خ) سەبارەت بە مۆسیقا و تاواز و گۆرانی؛

مۆسیقا و گۆرانی حەرامە یان حەڵاڵ؟

سعید کەرەمی (سەعدی)

تاماژە: مۆسیقا و تاواز وەکوو دیاردەیێکی مێژینە کە هەتا مرۆڤ بەرەو پێشتر دەروات پێشکەوتووتر تەبی، زۆرتر خۆی دەنوێنی و زیاتر مرۆڤ هەست بە بوونیشی دەکات. پێشکەوتنی تەکنۆلۆژی لە کۆرسینە و ئامرازەکان زۆرتر لە هەموو کەس لەوەدا ڕەنگدان دابووەتەوە؛ کە تەنانەت کەس نیە و ڕۆژێکیش نیە کە ئامرازێکا خۆی لە مۆسیقا بیوێری، جەز بکات و جەز نەکات. بڕگەیی دەکوی، وڵاتی ئیمەش، (ڕۆژهەڵاتی باوەڕاست یە گشتی و کوردستان بە تایبەتی) کە بە زۆربەیە موسڵمان و لەبنەماڵەیێکی گەورەکە و لەگەڵ خوێن و پێستیاندا ئاوێتە بووە و خوێن بە شوێنکەوتوویی باسکانی دەزانن؛ لێرە و لەوێ تاک و تەرا، بە توندی یان بە هێمنی ئەیسێن کە گوایە ئیسلام مۆسیقا و ئاهەنگ و گۆرانی حەرام کردووە و بە ئینێکی ئاشەرعی و ناپەسەندی دادەنێ! ئەم بڕیارش ڕەهایە و لە هیچ کەس گۆ ناکات و بۆ هیچ جۆرە مۆسیقا و بۆ هیچ چەشنە ئاهەنگێ جیاوازی نیە؛ تەنانەت ئەگەر شێعەکەشی تایبەتی بێت چونکە تێکەل بە موسیقایە هەر حەرامە، مەگەر تاک و ئووکی تەنی وەک: شمشاڵ و دەف، ئەوینی بە تەنیایی و بە هەرار ئەگەر و تەنێی بە ڕەوایان دەزانن. بەڵام لە گۆڕەیانی تایبەتی ئیسڵامدا کە کەسایەتیێک مەزن وەک ئیمام غەزالی(د.خ) پێدەدێنی پێنۆم و چاڵ بووە و خۆی نەگرتووە و چووەتە سەر ئووتەکەی بەرزی تێکەیشتن و ئەوینە سەیری ئەم گۆڕەیانەی کردووە و بە چاوێکی بەرباڵاو و بە هەزر و بیرێکی تیژەوە، بۆی ڕاونیوە و بە چەن شێوازی جۆراوجۆر، بە پێی ئاباەت و حەدیس، بە پێی عەقڵ و ئاوەز، بە ڕەوشتی دەروونناسانەوە ئاوێنۆ کردووە؛ تەنانەت فاکتی ئاوێنە بەسەر حکیمەت و مەسایلی عیلمی کە ئاوێنە تازە ڕاتیاری مرۆڤی پێ گەیشتووە، ئەم دەقەدا ئیکۆشتووە. ڕاشکە و بۆچوونی ئیمامی غەزالی(د.خ) سەبارەت بە مۆسیقا و تاواز و گۆرانی لە بەر تیشکی کتێبی «احیاء علوم الدین» دا بخەمە بەر باس و سەرنجێی خوێنەران بۆ ئەم خەزێنە ئاراوە ڕاکێشم. بەو هیوایەی کە لە ئاژ و دەروونی هەر فەرمووەدەکانیوەو بە وڵامی ئەم چەند پرسیارە بگەین: ١- ڕاوکەی ئیسڵام بۆ مۆسیقا و ئاهەنگ و تاواز چلۆنە؟ ٢- ئایا مۆسیقا و گۆرانی لە ڕاوکەی ئیسڵامدەوە حەرامە یان حەڵاڵە؟ ئەگەر حەرامە بۆچی؟ ئەگەر حەڵاڵە، بە بەڵگەیێ؟ ٣- ئیسڵام بە تا چ ئاستێ دەرەتانی جێکردنەوەی مۆسیقا و گۆرانی هەیە؟ ٤- پێویستی مرۆڤ بە مۆسیقا و تاواز چیە و بەرەو فا ئامانجێکی ئەباتە؟

بەشی یەکەم

پێش هەموو شتێ پێویستە پێناسەی «سماع» یان هەر ئەو مۆسیقا و گۆرانی و تاواز، وە شێوەیە وا ئیمامی غەزالی کردووە، بخەینە بەرچاو: «السماع: هو استماع صَوْت طیّب، موزون، مفهوم المعنی، محرّیک للقلب» (مختصر الاحیاء: ١١٤) واتە: سەماع بریتیە لە گوێگرتن بۆ دەنگێکی خۆش و کێشدار لە ماناداری دڵبزوێنەوە. لەم پێناسەدا چەن خاڵ حێ بەرنجە؟

یەکەم: دەنگی خۆشی کێشدار بە بێجیاوازی ئەوەی لە چیەوە دەرچێ؛ لە ڕاری مرۆڤەوە؛ لە ڕاری باڵندە و زێندەوەرانی ترەوە، یا کەرمەتە و ئامرازی بێ‌گیان لە ئاسن، قامێش، پێستە و پلاستیک و... سازکراوە، دەرچێ. چونکە لە باش ئەم پێناسەدا خۆی ڕاشکاوە ڕوونی دەکاتەوە کە: «و هذا لانختلف بخروج هذا الصوتی الطیب من خلق آدمی أوطیر، أو غیرهما، و ینبغی أن یقاس علی أصواتی الطیور ما یخرج من الاجساو کالطبل و القصبی، و الدّفّی، و القصبی» (مختصر الاحیاء: ١١٤) واتە: «ئەم دەنگە خۆشە هیچ جیاوازی نیە دەسکردی کتێبەدا بێ، یان لە باڵندەوە دەرچێ، یان لە قەیری ئەمانەشەوە بێ. هەروەها پێویستە ئەو دەنگانەی کە لە کەرمەستو ئامرازی وەکوو: دەهۆل و چیوەکەی و دەف و بلوورەوە، دەردەچێن مامەلەیان لەگەڵ بکرێ». بەم ڕاڤەی ئیمام غەزالیەوە دیارە هیچ جیاوازیێک لە نێوان دەنگەکاندا نیە؛ چ دەسکردی مرۆڤ بێ، چ بەرهەمی سروشت. لە ئاو هەموو ئامراز و کەرمەستەکانی مۆسیقادا هیچ جیاوازیێک بۆ حەڵاڵی و حەرامی نیە، هەروەها ڕاوکەی ئامرازی کە لەمەودوا هۆی حەرام بوونەکەیان ڕوون دەکەینەوە.

دووهەم: ماناداڕ بوونی ئەو دەنگە خۆشە، جا ماناداڕ بوونەکە کە تەنیا بەو شێوە، نەک وشە و ڕستە بێت و هەڵگری ماناییێک بێت؛ بەڵکوو ئەو دەنگە خۆشە بەیام و هەواڵێکی نیحساس و هەستیارانەی پێ بێت کە بتوانێ لە سەر بەردەنگ و بیسەر و گوێگرەکەی کاریگەری دابنێ؛ چ شاد و خۆش کەیفی بکات، چ خەمبار، چ گیان‌بەخش بێ‌ئەوەی بێت چ زێندەوەران و کەسانێکەوە بنیادەم بێت یان نەبێت. ئەم ڕاڤەیە لەبەرئەوەی بڕوە پاش ئەم پێناسەی دەکاتەوە کە «لولا تُطَنُّ أنّ ذلک لفهم العمی فحسب، بل ذلک مشاهد فی‌الحیوانات خصوصا فی الابل و مشاهد فی‌الطفل الذی لایتکلم و لایفهم.» (مختصر الاحیاء: ١١٥) واتە: «وەها گومان نەبەیت کە ئەو کاریگەریە بەس لەبەر ئەوە تێکەیشتن لە مانای ئەو ئاوازە خۆشەیە، بەڵکوو ئەم حاڵەتە لە ئاژەڵدا لەگەڵ ئەوەشدا کە ئەو سروشتی بوونەوەرانیا بەم دەنگە خۆشە تایبەت وشتر، یان کۆرەبچە کە هێشتا فێر نەبووە و فامی نەگرتووە، بەدی دەکرێ».

ئەمەش ئەوە دەگەینێ کە هەر مۆسیقاییێک کە هەڵگری هەست و نیحساسی بێت بەرئەم پێناسە دەکەوێ. ئیمامی غەزالی زۆر سوورە لە سەر ئەوەی کە: ئەوەی کە مرۆڤ لە سەر و هەست و عەقڵ و نیحساسی مرۆڤانەی هەیێت، ئەبێ جێژ لە ئاواز و مۆسیقا و دەنگی خۆش وەرگرێ؛ دەنا ئاناوا و کوتراو: «دعفرمی: «ئەی بحرکه السماع فهو ناقص‌العقل، مائل عن الاعتدال، بعید عن‌الورحانیة» (احیاء: ٣٣٩/٢) واتە: «هەر کەس ئاواز و مۆسیقا نەبەیژێنی ئەوا عەقڵی ناتەواوە، لە سنووری ئیوێجی لاڕیداوە، دوورە لە ڕوحانییەت و مەعنەوییەت». بۆ ڕاست‌کردنەوەی ئەم مەبەستەی پشت لە فەرموودەی کەساتیکرد دەبەستێ و ئەفەرمێ: «قیل: مَنْ لَمْ یحرّکه الربیع و أزهاره و الوتر و أوتاره فهُوَ فاسدُ المزاج لیس له علاج» (احیاء: ٣٣٩/٢) واتە: «ئەوتووباڵە: هەر کەس بەهار بەردەنگ و بیسەر و گوێگرەکەی کاریگەری دابنێ؛ چ شاد و خۆش‌کەیفی بکات، چ خەمبار، چ گیان‌بەخش بێ‌ئەوەی بێت چ زێندەوەران و کەسانێکەوە بنیادەم بێت یان نەبێت. ئەم ڕاڤەیە لەبەرئەوەی بڕوە پاش ئەم پێناسەی دەکاتەوە کە «لولا تُطَنُّ أنّ ذلک لفهم العمی فحسب، بل ذلک مشاهد فی‌الحیوانات خصوصا فی الابل و مشاهد فی‌الطفل الذی لایتکلم و لایفهم.» (مختصر الاحیاء: ١١٥) واتە: «وەها گومان نەبەیت کە ئەو کاریگەریە بەس لەبەر ئەوە تێکەیشتن لە مانای ئەو ئاوازە خۆشەیە، بەڵکوو ئەم حاڵەتە لە ئاژەڵدا لەگەڵ ئەوەشدا کە ئەو سروشتی بوونەوەرانیا بەم دەنگە خۆشە تایبەت وشتر، یان کۆرەبچە کە هێشتا فێر نەبووە و فامی نەگرتووە، بەدی دەکرێ».

دەرئەنجام و هەر هەموو جار و ئانەگەواری خودایە و لە چواگەی ئەوەوە سەرچاوە دەگرن، بۆیە ئەبێ شوێن‌دانەر و کاریگەر و هەژێنەر بێ و دل و دەروون دەستەمۆی خۆی بکات و بەرەو خودای بباتەوە؛ فەرموویە: «و حصول هذه الأحوالی للقلبی بالسماع سببٌ سرّالله -تعالی- فی مناسبة النغمات الموزونة لألڕواح و تسخیر الأرواح لها و تأثرها بها شوقا و فرحا و حزنا و انبساطا و انقباطا» (احیاء: ٣٣٤/٢) واتە: «ڕووداڵی ئەو حاڵەتانە بۆ دل بە هۆی مۆسیقا و ئاوازەوە، هاوکارەکەی فەو ڕاز و نهێنیەی خودای مەزنە کە لە ڕیکوپێکیەوون و گونجانی باتل دەچێ. هەر کەسێش زۆر خۆی پێوە خەریک بکات شایەنی لێ وەرئاگیرێ» و ئیمامی حەنەفیش(ح.ح) ئاواز و مۆسیقا بە ئایەسەند دادەنێ و گوێش‌کردنیش بە گوناح دەزانێ. هەندێ لە زانایانیش لە بەر ئەوەی بە گەمە و گاڵتە و بێهودەیی (لعب و لهو) دادەنێ، خۆی هەرام بوونەکەی بۆ ئەم ئایەتە دەگێنەوە: «وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ یَشْتَرِی لَهْوَ الْحَدِیثِ» (لوقمان:٦) واتا: «هەندێ لە خەڵک قسەی بێهودەوە دەکڕن» ئیمامی غەزالی زۆر زانایانە و ڕیبایانە بە ڕەچاوکردنی بناغە و بنچینەکانی دین، وێڕای ڕێزگرتن و بە جێای ڕێزەوە سەیرکردنی جوێکیلەان، دێتە چۆکا بۆ وەڵامدانەوە و بە دەرێژایی چەندەها پەرە وەڵام دەداتەوە.

مندال بوون و غەیری ئەمانەشدا هیچ نایەسند نیە. چونکە لەم ئاواز و گۆرانیەدا هاندانێک هەیە بۆ فرەبوونەوەی شادی و خۆشیێ مواج یان سوننەت.

ڕواناگی مۆسیقا و تاواز

پاش ئەم ڕاڤە و شرۆڤەیە، ئەوەی جێی سەرنجە ئەوەیە ئیمامی غەزالی وێڕای ئەوەی بەم شێوە کراوەیە و بە هەم جاوە باز و بەفراوانەوە کە بۆ مۆسیقا و تاواز و گۆرانی ئەوەاڵی، شیملەی چاویشی داوەتە ئەو کەسانە کە مۆسیقا و تاوازیان بە لاوە حەرامە و گوێی بۆیان شل کردووە و قسە و گوفتانی بیستووە و بە کەبەبەک وەڵامی داوەتەوە و هەڵوێستیانی لە بەرانبەر حەرامی مۆسیقا و تاواڕەوە یاسا داوە و ئەو ڕێگە تەنگەبەرەی بە شارێکەی خوداناسی ناسانداوە. یەکێ لە موخالیفانی مۆسیقا و تاواڕ، ئیمامی شافیعیە(ح.ح) کە ئیمامی غەزالیی لە فرووەی دینما شوێنکەوتووی ئەوە. کۆی هەڵوێستەکەی ئەوەیە: «اِنّ الغناء لَهْوٌ مکروهٌ یشبهُ الباطل و مَن استکثرَ منه فهو سفیه تُرَدُّ شهادتُه» (احیاء: ٣٤٠/٢) واتا: «گۆرانی و تاواڕ ئایەسەندە و لە بیهوودە و باتل دەچێ. هەر کەسێش زۆر خۆی پێوە خەریک بکات شایەنی لێ وەرناگیرێ» ئیمامی حەنەفیش(ح.ح) تاواڕ و مۆسیقا بە ئایەسەند دادەنێ و گوێش‌کردنیش بە گوناح دەزانێ. هەندێ لە زانایانیش لە بەر ئەوەی بە گەمە و گاڵتە و بێهودەیی (لعب و لهو) دادەنێ، خۆی حەرام بوونەکەی بۆ ئەم ئایەتە دەگێنەوە: «وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ یَشْتَرِی لَهْوَ الْحَدِیثِ» (لوقمان:٦) واتا: «هەندێ لە خەڵک قسەی بێهودەوە دەکڕن» ئیمامی غەزالی زۆر زانایانە و ڕیبایانە بە ڕەچاوکردنی بناغە و بنچینەکانی دین، وێڕای ڕێزگرتن و بە جێای ڕێزەوە سەیرکردنی جوێکیلەان، دێتە چۆکا بۆ وەڵامدانەوە و بە دەرێژایی چەندەها پەرە وەڵام دەداتەوە.

ماویەتی

بەهەشتی کوردەواری

ئیـــــــــلام

زاهید قادرەمەرزی

بەشی یەکەم

ئیلام: ناوی ئیلام گرێدراوی کۆنترین مێژوو و زیارەکانی جیهانە. ئیلامی ئێستە ناوی ناوچە و پارێزگا و شارێکە لە باشووری کرماشان و ڕۆژئاوای لورستان و باکووری خورستان و خوڕهەڵاتی عێراقدا جێ‌گرنوو. ئیلام لە ناو دڵی چیاکانی زاگروسدا باڵی بە کێوە پڕدارستانەکانیدا داوە و گوڕانی ئەوین لە گوێ مێژووتا تەخوێنێ.

ناو و مێژووی ئیلام: ئەگەر «سومر» کۆنترین زێدی مرۆڤ، چیاکانی ئیلام نزیکترین چیاکانن بە سومەرەوە، ئەوەش ئەزانین کە مرۆڤەکان لە چیاکانەوە بۆ دەشتەکان چوون و دەستیان بە وەرزێری کرد. کە واسە سومەریەکان بە ئەگەری فرە لە ڕەچەڵەکی ئیلامەکان.

«سایکس» ڕۆژهەڵاتناسی بەناوبانگ پێیاوە سومەریەکان لە ناو چیاکاندا بوون نە لە دەشتەکانی باشووری ئێراق، چونکە لە نگارە بەچنەماوەکاندا سومەریەکان لە کاوێشی تۆزکردن بۆ خۆاکان لەسەر چیاکان ڕاوەستاون (بە ئەگەری فرە هەر چیاکانی زاگروس بن).

ئیلام و سومر هاوسنوور بوون، پێوەندی نزیکیان هەبووە و چەندین جار لە تەک یەکدا بە شەڕ هاتبوون کە لە داوین شەردا، ئیلامەیەکان شاری ئوور ئاوەندی دەسەڵاتی سومەریەکان دەگرنە دەست و دوایی بە دەسەڵاتیان دێنن.

ئیلام لە زەمانی سومریدا بە واتای «ئوور» بە بەرامبەر «نیم»دا بە واتای خوار هاتووە. بابلیەکان بە ئیلامیان ئەوت «ئالامتو» بە واتای «کوێستان» یا «سەرزەوینی هەڵانێی خۆر». لە فەرمانڕەوایی ئاکددا ئیلام بە واتای «سەرزەوینی بەرز» هاتووە.

ئیلامەکان بە سەرزەوینی خوێان ئەیانوت «هەلەتامتی» کە بە مانای «سەرزەوینی خواکان» بووە. لە کوردیدا وشەی «هەلەموت» یا «ئەلەموت» بە واتای کوێستانی سەخت هەیە کە بە ڕواڵەت و واتا فرە لە «ئالامتو» و «هەلەتامتی» نزیکە.)١ یونانیەکان «ئەلیمایس»یان ئەوت بە واتای کوێستان. لە «ئەورات» ئیلام بە واتای «تالام»وە هاتووە. لە زەمانی عەتیقدا بیست و نۆ کەشەنشای ئیلام هاتووە؛ وەک لە «سەفەری ئاڤراندن» لە سەفەرەکەی هەڵگتووە. بەنجکانەی یەهوود لە بەشی (دە)دا هاتووە: لە مناڵەکانی سام کوڕی نۆح، کە بڕا گەورەکەی یافس بوو، ئیلام و ئاشور و ئەرفەکشاد و لودوراام بوون. لە زەمانی ساسانیەکاندا کە کورد بوون بە ئیلامیان ئەوت «یالە» یانی سەرزەوینی باڵ‌کێو.

ئیلامەکان ٤٧٠٠ ساڵ لەمەوبەر تا ٢٧٠٠ ساڵ لەمەوبەر، بۆ ماوەی ٢٠٠٠ ساڵ لە سەر سەرزەوینێکی بەفرەوانیا بە درێژایی باشووری چیاکانی زاگروس لە باڵ کەنداو تا نزیکی گوڵی ئورومیە لە باتنایی کێوەکانی باڵ ئەسفەهان و کرمان تا ناوەراست و باشووری ئێراقی ئێستا، قەرماناوەڕاییان کردووە. بە ئەماوی سەرزەوینێک کە ئێستە کوردن و بە چەندین شێوەزارەوە، وەک کەلهۆری، لوری، سوراتی، هەورامی و لەکی قسە ئەکەن.

ئیلامەکان چەندین جار وڵاتەکەی دەووبەریان داگیر کرد، لەوانە بابل لە ناو دڵی «بەین چەمان» بوو. هوم بان «خوای ئەماوی ئیلام و خوای ئاسمان، دوو ژنی هەبوو بە ناوەکانی «پنیی‌کر» و «کری‌ریشان». «کری‌ریشان» خوازێنی گەورە بوو، «هوم بان» لە «کری‌ریشان» منالێکی بوو بە ناو «هوتران» کە ئەوەش لە خۆا گەورەکان بوو. (هوتران بە ئاتورانی کوردەوەو نزیکە بە واتای ئاگرەکان یان خوای ئاگرەکان)٢

مۆسیقا لە «بەین چەمان» دێتە دونیاوە. ئیلامەکان لە کاتی نزا و نوێژ کردن مۆسیقایان بووە. «ئاشوربانی پال» شای ئاشوور دوای داگیرکردنی ئیلام ئەڵێ: من لەم وڵاتەم لە ئازەل و مەڕ و ئەوای مۆسیقا پاک کردووە.

ستۆدیۆی ژمارە ٤٥

نووسەر: ڕیچارد براتیگان
وەرگێر: عەبدوڵلا سەعیدی

لە حەوت ساڵی ڕابردووەوە جار نەبووە و هەمیشە کە زەنگێ بۆ لێدراوە، لە ماڵەوەیە. لە حەوت ساڵی ڕابردووەوە ڕەنگە حەفتا جارم زەنگ بۆ لێدابێ و هەر لەو ماوەیەشدا، هەمیشە تەلەفوونەکەی هەڵگتووە. زەنگ لێدانەکانی من بۆ لە هیچ یاسا و بەمەبێکی نیە و بە وانایێکی دیکە بە هەڵکەوت بۆ ئیشێ زەنگی بۆ دەدەم. ناباشرماوەو هەر جارێک کەبڕم لێ‌بێت زەنگی بۆ لێدەدەم. هەرکە فامکم حەوت جار لەسەر دوگەمەی ژمارەی نامێری تەلەفوونەکە دادەگرم، لەو بەری هێڵەوە ئەناگاو دەنگی هاوڕێیەکەم دەبیستم: ئـــەلۆ! وتووێژە تەلەفوونییەکانمان زۆر گرینگ نین؛ ئەوەی کە جێگەی بایەخ‌پێدانە تەو ڕاستییەیە کە هەمیشە هەر ئەو تەلەفوونەکە هەڵدەگرێ. جاری وایە بەری بەیانی و زۆر جاریش شەوانە زەنگی لە حەوت ساڵی ڕابردووەوە جار نەبووە و هەمیشە کە زەنگێ بۆ لێدراوە، لە ماڵەوەیە. لە حەوت ساڵی ڕابردووەوە ڕەنگە حەفتا جارم زەنگ بۆ لێدابێ و هەر لەو ماوەیەشدا، هەمیشە تەلەفوونەکەی هەڵگتووە. زەنگ لێدانەکانی من بۆ لە هیچ یاسا و بەمەبێکی نیە و بە وانایێکی دیکە بە هەڵکەوت بۆ ئیشێ زەنگی بۆ دەدەم. ناباشرماوەو هەر جارێک کەبڕم لێ‌بێت زەنگی بۆ لێدەدەم. هەرکە فامکم حەوت جار لەسەر دوگەمەی ژمارەی نامێری تەلەفوونەکە دادەگرم، لەو بەری هێڵەوە ئەناگاو دەنگی هاوڕێیەکەم دەبیستم: ئـــەلۆ! وتووێژە تەلەفوونییەکانمان زۆر گرینگ نین؛ ئەوەی کە جێگەی بایەخ‌پێدانە تەو ڕاستییەیە کە هەمیشە هەر ئەو تەلەفوونەکە هەڵدەگرێ. جاری وایە بەری بەیانی و زۆر جاریش شەوانە زەنگی

سەپرانی کوردەواری

کوردستان وڵاتی خوشە ویستی

تاری عەبدی

بەشی چوارەم

جوبەرگی کوردی

جوبەرگی کوردی بەکێکە لە جوانترین جوبەرگە ئێرانیەکان. ئەم جوانیە لە ئاو جوبەرگی ژنانا زیاتر خۆ ئەنوێنێ. درێژی و چین بین بوونی کارەکەش و ڕەنگاوڕەنگ بوونی لەگەڵ دیکەی جوانکارییەکانی ئەم جوبەرگە هەر کەسێک دەگەیەنێتە ئەو باوەڕەی کە ئەم جوبەرگە ژوور جوان و بەویتەبەر. هەر ئەمەشن بووەتە هۆی ئەوەی کە فسێفاکەانی جیهانیا بوونە جوانترین جوبەرگ. پەردان و تەوانی جوبەرگی کوردی ئەم جوبەرگەی بە شیاوترین جوبەرگ بۆ ئەم ناوچە ئاماندووە و ڕێزی لە ئاو خڵکدا بووەتە هۆی ئەوەی کە تا ئێستا هەر ماوەتەوە و هیشتاکیش ئەم جوبەرگە کەشخەترین جۆری جوبەرگە لە ئاو خەڵکدا. هەرچەند کە جوبەرگی کوردی کە ڕەواڵەتدا هەموویان وەکو یەکن، بەڵام هاوپەیکە خۆی جوبەرگی تایبەت بە خۆیان هەیە و دەتوانین لە جوبەرگ پوشینی خەڵک تی بگەین کە ئەمە خەڵکی کام ناوچەیە. شیانی باسە کە زۆربەوی و هەماهەنگی خشل لە پۆشاکی ژنانەدا جوبەرگی کوردی جوانتر کردووە.

جەژنەکان

گرنگترین و گشتیترین جەژنێک کە لە ناو خەڵکی کوردستانا باوە، جەژنی نەوروزە. جەژنی نەوروز لە هەموو جێگەیەکی کوردستانا بە شێوەی خۆش و هەر لەخۆوە لە ناو خەڵکدا و لەگەڵ مەراسیم و هەڵبەڕکێی کوردی و کردنەوەی ئاژدەیاە. جەژنی فیتر و جەژنی قوربانیش جەژنی ئایینین کە بایەخی تایبەتیان هەیە. هەروەها ڕۆژی کە دایکووری پێغەمبەری ئیسڵام(د.خ) ڕۆژێکی مووبارک و پیرۆزە کە وێڕای مەراسیمی مەولودی خوێندن و لێدانی دەف، جێگای تایبەتی لە ناو خەڵکدا هەیە. جگە لەمانە جەژنی مەعراج و شەوی بەراتیش لە جەژنەکانی ئەم ناوچەن. لە دیکەی مەراسیمات و بونەدەڵی ئەم ناوچەیە بە تایبەت لە ناوچەی هەوراماندا باوە و ڕێزی تایبەتی هەیە مەراسیمێک بە ناوی زەماوەنی پیری شالیارە. ئەم مەراسیمە لە گوندی هەورامانی تەختە لە هەشتەی دووەمی مانگی ڕەبەندانا کە هاوکاتە لەگەڵ جەژنی سەدە بە شێوەیەکی تایبەت بە جێی بەرنوو دەچێ و درێژەی ئەم مەراسیمە دەگەوێتە نیوەی ڕۆژی بەهار کە ١٥ی مانگی گوڵان، هەر لە شوێنی تارامگەی پیری شالیارەوەیە کە نزیکە لە گوندی هەورامان لە ناوی مەراسیمی کوسەای بەرنوو دەچێ. شایانی باسە کە ئەم ئەم مەراسیمە کە ئێستاکە باناگەوازی لە ئیرانا و هەروەها لە دنیادا دەوری بەهاڵر کە ١٥ی مانگی ئەوەی دەچێ. شایانی باسە کە ئەم مەراسیمە کوسەای بەرنوو دەچێ. ئەم مەراسیمە کە ئێستاکە باناگەوازی لە ئیرانا و هەروەها لە دنیادا دەوری بەهاڵر کە ١٥ی مانگی ئەوەی دەچێ. شایانی باسە کە ئەم